

**“AZƏR-TÜRK BANK”
AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ**

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
uyğun hazırlanmış Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorların Rəyi**
31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

Səhifə

31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinin bəyanı.....	1
--	---

Müstəqil Auditorların Rəyi.....	2-3
---------------------------------	-----

Maliyyə hesabatları

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat.....	4
Mənfəət və ya zərər haqqında hesabat.....	5
Məcmu gəlir haqqında hesabat.....	6
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat.....	7
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	8

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

1. Əsas fəaliyyət istiqamətləri.....	9
2. Hesabatların tərtibatının əsası.....	9
3. Mühasibat uçotunun icmalı.....	10
4. Əhəmiyyətli uçot təxminləri və qiymətləndirilmələri.....	20
5. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri.....	21
6. Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər.....	22
7. Müştərilərə verilmiş kreditlər.....	22
8. İnvestisiya qiymətli kağızları.....	30
9. Əmlak və avadlıqlar.....	31
10. Qeyri-maddi aktivlər.....	32
11. Vergi qoyma.....	32
12. Kredit zərərinin bərpası və digər dəyर्सizləşmə və ehtiyatlar.....	33
13. Digər aktivlər və öhdəliklər.....	34
14. Kredit təşkilatlarına və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər.....	35
15. Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər.....	36
16. Kapital.....	36
17. Təəhhüdlər və öhdəliklər.....	37
18. Xalis haqq və komissiya gəliri.....	40
19. Digər gəlirlər.....	40
20. İşçilərlə bağlı ümumi və inzibati xərclər.....	41
21. Risklərin idarə edilməsi.....	41
22. Ədalətli dəyərin ölçülməsi.....	51
23. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətinin təhlili.....	53
24. Əlaqəli tərəflərə dair açıqlamalar.....	53
25. Kapital adekvatlığı.....	55
26. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr.....	55

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI**
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

Təqdim edilmiş hesabat müvafiq olaraq müəssisənin rəhbərliyinin və "Azər-Türk Bank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin ("Bank") maliyyə hesabatları ilə bağlı öhdəliklərinin müəyyən olunması məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik 31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə əməliyyat nəticələrini, kapitalda dəyişiklikləri və pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirən maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun olaraq düzgün şəkildə hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqi və məqsədəuyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının MHBS-yə müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı; və
- Yaxın gələcəkdə Bank işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Bank daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Bankın maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq düzgün şəkildə hazırlanması və Bankın maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Bankın aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları 27 aprel 2022-ci il tarixində Bankın İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

Bankın İdarə Heyətinin adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Orxan Hüseynov
İdarə Heyətinin sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Orxan Qədərbəy
İdarə Heyətinin sədrinin müavini
Bakı, Azərbaycan Respublikası

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

"Azər-Türk Bank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Rəhbərliyi, Səhmdarları və Müşahidə Şurasına:

Rəy

Biz "Azər-Türk Bank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra "Bank") 31 dekabr 2021-ci il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatdan və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Bankın 31 dekabr 2021-ci il tarixinə olan maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə Hesabatlarının Auditini üzrə Auditorun Məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühəsiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının "Etika məcləsinin" (MBESS məcləsi) tələblərinə uyğun olaraq Bankdan asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məcləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin və Audit Komitəsinin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün şəkildə təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Bankı ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Bankın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Audit Komitəsi Bankın maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorların Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olduğu hallarda, BAS-a uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində yaranı bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə hazırlanmış maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Audit zamanı biz BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi peşəkar mühakimə tətbiq edir və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edərək qiymətləndirir, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirərək həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib olan audit sübutları əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riski xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riskindən daha yüksəkdir, çünki fırıldaqçılıq, sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Bankın daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun olan audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması üçün daxili nəzarət sistemi barədə anlayış əldə edirik;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məqsədəuyğunluğunu qiymətləndiririk;
- Mühəsibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Bankın fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və ya şərtlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Bununla belə, gələcək hadisə və ya şərtlər Bankın fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli şəkildə təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarət sisteminə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında Audit Komitəsinə məlumat veririk.

Baker Tilly Azərbaycan

27 aprel 2022-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNƏ

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	2021-ci il	2020-ci il
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	5, 24	98,345	105,350
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	6, 24	4,453	5,067
Müştərilərə verilmiş kreditlər	7, 24	227,653	160,248
Investisiya qiymətli kağızları	8, 24	48,623	59,464
Əmlak və avadanlıqlar	9	8,491	6,501
Qeyri-maddi aktivlər	10	5,718	5,902
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	11	247	199
Digər aktivlər	13	16,746	7,060
Cəmi aktivlər		410,276	349,791
Öhdəliklər			
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	14, 24	113,847	101,106
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	15, 24	231,187	189,772
İcarə öhdəlikləri	13	3,097	2,139
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		477	3
Digər öhdəliklər	13	8,855	4,758
Cəmi öhdəliklər		357,463	297,778
Kapital	16		
Nizamnamə kapitalı		50,000	50,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət		2,602	2,048
Ədalətli dəyər ehtiyatı		211	(35)
Cəmi kapital		52,813	52,013
Cəmi öhdəliklər və kapital		410,276	349,791

Bankın İdarə Heyətinin adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Orxan Hüseynov
İdarə Heyətinin sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Orxan Qədirbəy
İdarə Heyətinin sədrinin müavini
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-55-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	2021-ci il	2020-ci il
Faiz gəliri			
Müştərilərə verilmiş kreditlər		18,894	17,187
Investisiya qiymətli kağızları		2,882	2,035
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		254	1,946
Effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri		22,030	21,168
Faiz xərci			
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər		(4,498)	(4,387)
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər		(2,096)	(2,286)
İcarə öhdəlikləri		(191)	(357)
		(6,785)	(7,030)
Xalis faiz gəliri		15,245	14,138
Maliyyə aktivləri üzrə kredit bərpası/(zərəri)	12, 24	1,987	(412)
Xalis faiz gəliri		17,232	13,726
Haqq və komissiya gəlirləri, xalis	18	1,758	3,929
Xarici valyuta üzrə xalis gəlirlər:			
- diling əməliyyatları üzrə		1,615	1,587
- məzənnə fərqi		167	172
Digər gəlirlər	19	1,154	615
Qeyri-faiz gəliri		4,694	6,303
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	20	(11,784)	(11,619)
Ümumi və inzibati xərclər	20	(5,774)	(4,235)
Köhnəlmə və amortizasiya	9, 10	(4,000)	(4,370)
Kreditlə əlaqəli öhdəliklər və digər dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatın bərpası	12	412	446
Qeyri-faiz xərcləri		(21,146)	(19,778)
Mənfəət vergisi xərcindən əvvəl mənfəət		780	251
Mənfəət vergisi xərci	11	(226)	(192)
İl üzrə xalis mənfəət		554	59

Bankın İdarə Heyətinin adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Orxan Hüseynov
İdarə Heyətinin sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Orxan Qədirbəy
İdarə Heyətinin sədrinin müavini
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-55-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	<i>Qeydlər</i>	<i>2021-ci il</i>	<i>2020-ci il</i>
Digər məcmu gəlir			
<i>Sonrakı dövrlərdə mənfəət və ya zərərə yenidən təsnif edilməli olan digər məcmu gəlir</i>			
DMGVƏD ilə borc alətləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri ehtiyatlarda dəyişikliklər	8	161	-
Digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyər üzrə borc alətlərinin ədalətli dəyərində xalis dəyişiklik		147	-
Digər məcmu gəlirin tərkib hissələrinə aid mənfəət vergisi	11	(62)	-
İl üzrə digər məcmu gəlir, vergilər xaric		246	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		800	59

Bankın İdarə Heyətinin adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Orxan Hüseynov
İdarə Heyətinin sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Orxan Qədərbəy
İdarə Heyətinin sədrinin müavini
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-55-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	Ədalətli dəyər ehtiyatı	Bölüşdü- rilməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2020-ci il	50,000	(35)	1,989	51,954
İl üzrə xalis mənfəət	-	-	59	59
İl üzrə digər məcmu zərər	-	-	-	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	59	59
31 dekabr 2020-ci il	50,000	(35)	2,048	52,013
İl üzrə xalis mənfəət	-	-	554	554
İl üzrə digər məcmu gəlir	-	246	-	246
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	246	554	800
31 dekabr 2021-ci il	50,000	211	2,602	52,813

Bankın İdarə Heyətinin adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Orxan Hüseynov
İdarə Heyətinin sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Orxan Qədirbəy
İdarə Heyətinin sədrinin müavini
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-55-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	<i>Qeydlər</i>	<i>2021-ci il</i>	<i>2020-ci il</i>
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Alınmış faizlər		21,424	22,076
Ödənilmiş faizlər		(5,516)	(4,472)
Alınmış haqq və komissiyalar		11,047	8,751
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(8,274)	(3,649)
Xarici valyuta ilə diling əməliyyatlarından xalis reallaşdırılmış gəlirlər		1,615	1,587
Ödənilmiş işçi heyəti ilə bağlı xərclər		(11,614)	(11,457)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər		(6,393)	(4,241)
Alınmış digər gəlirlər		1,043	605
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını		3,332	9,200
<i>Əməliyyat aktivləri üzrə xalis (artma)/azalma:</i>			
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		576	(1,245)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(65,791)	18,069
Digər aktivlər		(7,870)	(392)
<i>Əməliyyat öhdəlikləri üzrə xalis artım/(azalma):</i>			
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər		12,246	2,905
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər		41,574	(1,007)
Digər öhdəliklər		3,989	1,544
Mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyətləri üzrə (istifadə olunan)/təmin olunan xalis pul vəsaitlərinin hərəketi		(11,944)	29,074
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(144)	(336)
Əməliyyat fəaliyyətləri üzrə (istifadə olunan)/təmin olunan xalis pul vəsaitləri		(12,088)	28,738
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satışı və geri alınması üzrə daxilolmalar		189,242	151,141
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satın alınması		(178,274)	(154,569)
Əmlak və avadanlıqların satın alınması		(2,569)	(1,861)
Qeyri-maddi aktivlərin satın alınması		(710)	(1,573)
İnvestisiya fəaliyyətləri üzrə təmin olunan/(istifadə olunan) xalis pul vəsaitləri		7,689	(6,862)
Ödənilmiş icarə öhdəliyi	13	(2,037)	(2,373)
Maliyyə fəaliyyətlərində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(2,037)	(2,373)
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		(569)	805
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis (azalma)/artma		(7,005)	20,308
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, ilin əvvəlinə	5	105,350	85,042
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, ilin sonuna	5	98,345	105,350

Bankın İdarə Heyətinin adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Orxan Hüseynov
 İdarə Heyətinin sədri
 Bakı, Azərbaycan Respublikası

Orxan Qədərbəy
 İdarə Heyətinin sədrinin müavini
 Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-55-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. ƏSAS FƏALİYYƏT İSTİQAMƏTLƏRİ

“Azər-Türk Bank” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Bank”) 1995-ci ilin may ayında Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Bank Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən tənzimlənir və fəaliyyətini 234 sayılı lisenziya əsasında həyata keçirir.

Bankın əsas fəaliyyəti korporativ və perakəndə əməliyyatların həyata keçirilməsindən ibarətdir. Bu əməliyyatlara sərbəst dövrəli valyutalarda və Azərbaycan manatı ilə (“AZN”) depozitlərin alınması və kommersiya kreditlərinin verilməsi, Azərbaycanın daxilində və xaricə ödənişlərin köçürülməsi, müştərilərin ixrac/idxal əməliyyatlarının dəstəklənməsi, xarici valyutaların mübadiləsi, eləcə də kommersiya və perakəndə müştərilərə digər bank xidmətlərinin göstərilməsi daxildir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın fəaliyyət şəbəkəsi baş ofis, 1 müştəri xidməti şöbəsi, 7 filial və 1 şöbədən ibarət olmuşdur (2020-ci il: baş ofis, 1 müştəri xidməti departamenti, 7 filial və 3 xidmət şöbəsi).

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın işçilərinin sayı 408 nəfər (2020-ci il: 416 nəfər) olmuşdur.

Bankın rəsmi ünvanı: Azərbaycan Respublikası, Bakı, AZ1078, C. Məmmədquluzadə küçəsi, 85, 192/193.

31 dekabr tarixinə Bankın mövcud səhmlərinə aşağıdakı səhmdarlar sahib olmuşlar:

Səhmdar	2021-ci il, %	2020-ci il, %
Azərbaycan Respublikasının hökuməti	75.00	75.00
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	12.37	12.37
“AzRe Təkrarsığorta” ASC	6.55	6.55
“Qala Həyat Sığorta Şirkəti” ASC	5.00	5.00
“Ziraat Bank International AG”	1.08	1.08
Cəmi	100.00	100.00

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə Bankın son səhmdarı Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Əmlak Komitəsinin vasitəçiliyi ilə çıxış edən Azərbaycan Respublikasının hökumətidir (“Hökumət”).

2020-ci ilin avqustunda dövlətə məxsus təşkilatların sahibkarlıq fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən “Azərbaycan İnvestisiya Holdinginin (“AİH”) yaradılması haqqında” Fərman təsdiqlənmişdir. 5 noyabr 2020-ci il tarixində “Azərbaycan İnvestisiya Holding”in idarəçiliyinə veriləcək dövlət şirkətlərinin siyahısı təsdiq edilmişdir. “Azər-Türk Bank” ASC-nin AİH-nin idarəçiliyinə verilməsi və bununla bağlı bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 22 sentyabr 2021-ci tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir.

2. HESABATLARIN TƏRTİBATININ ƏSASI

Ümumi məsələlər

Hazırkı maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) əsasında hazırlanmışdır.

Bank əməliyyatlarının əksəriyyəti AZN ilə ifadə edilir, ölçülür və ya maliyyələşdirilir, bu səbəbdən Bankın funksional və təqdimat valyutası Azərbaycan manatıdır (“AZN”). Digər valyutalarla aparılmış əməliyyatlar xarici valyuta ilə əməliyyatlar kimi uçota alınır. Bankdan uçotun aparılması və maliyyə hesabatlarının hazırlanması AZN ilə və MHBS-yə uyğun olaraq həyata keçirilməsi tələb olunur. Hazırkı maliyyə hesabatları bir səhm üzrə dəyər və xüsusi olaraq qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, min AZN ilə təqdim edilir. Aşağıdakı uçot prinsiplərində göstərilən hallar istisna olmaqla, maliyyə hesabatları ilkin maya dəyəri əsasında hazırlanmışdır. Məsələn, investisiya qiymətli kağızları ədalətli dəyər əsasında ölçülmüşdür.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. MÜHASİBAT UÇOTUNUN İCMALI

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Bank investisiya qiymətli kağızları kimi DMGVƏD ilə maliyyə alətlərini hər balans hesabatı tarixində ədalətli dəyərlə ölçür.

Ədalətli dəyər ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan müntəzəm əməliyyatlar zamanı aktivin satılmasından alınacaq və ya öhdəliyin köçürülməsinə görə ödəniləcək məbləğdir. Ədalətli dəyər ölçülərkən aktivin satılması və ya öhdəliyin köçürülməsi əməliyyatının aşağıdakı yerlərdən birində aparılması ehtimal edilir:

- ▶ Aktivin və ya öhdəliyin əsas bazarı; və ya
- ▶ Əsas bazar olmayanda, aktiv və ya öhdəlik üçün ən əlverişli bazar.

Bankın əsas və ya ən əlverişli bazara çıxışı olmalıdır. Aktiv və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri bazar iştirakçıları aktivini və ya öhdəliyi qiymətləndirərkən istifadə etdiyi fərziyyələri istifadə etməklə ölçülməlidir və bu zaman ehtimal edilməlidir ki, bazar iştirakçıları öz hərəkətlərində ən yaxşı iqtisadi mənafeələrini güdürlər. Qeyri-maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının, aktivini maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə etməklə və ya həmin aktivini maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə edəcək digər bazar iştirakçısına satmaqla, iqtisadi fayda əldə etmək qabiliyyəti nəzərə alınır.

Bank mövcud şəraitdə münasib olan və ədalətli dəyəri ölçmək üçün kifayət qədər məlumatları olan, müvafiq bazar məlumatlarını maksimal istifadə edən və müşahidə edilməyən məlumatların istifadəsini minimuma endirən qiymətləndirmə üsullarını istifadə edir. Maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyəri ölçülən və ya təqdim edilən bütün aktivlər və öhdəliklər ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün, ümumiyyətlə, əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında ədalətli dəyər iyerarxiyasının daxilində aşağıda təsvir olunan kateqoriyalara bölünür:

- ▶ Səviyyə 1 – oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kvotasiya edilmiş (təshih edilməmiş) qiymətləri mövcud olanlar;
- ▶ Səviyyə 2 – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilən qiymətləndirmə üsulları;
- ▶ Səviyyə 3 – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları müşahidə edilməyən qiymətləndirmə üsulları.

Maliyyə hesabatlarında dövrü şəkildə tanınan aktivlər və öhdəliklər üçün Bank hər hesabat dövrünün sonunda kateqoriyalara bölməni yenidən qiymətləndirərək iyerarxiyanın daxilində Səviyyələr arasında köçürmələrin baş verib-vermədiyini müəyyən edir (ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün, ümumiyyətlə, əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında).

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri

İlkin tanınma

Tanınma tarixi

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin bütün müntəzəm alışları və satışları alqı-satqı tarixində, yəni Bank aktivini və öhdəliyi almaq öhdəliyini üzərinə götürdüyü tarixdə tanınır. Müntəzəm alış və ya satış əməliyyatları qanunvericiliklə və ya bazar razılaşmaları ilə ümumi şəkildə müəyyən edilmiş müddət ərzində aktivlərin və öhdəliklərin çatdırılmasını tələb edən maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin alınması və ya satılması deməkdir.

İlkin ölçmə

Maliyyə alətlərinin təsnifatı ilkin tanınmada onların müqavilə şərtlərindən və alətləri idarə etmək üçün biznes modelindən asılıdır. Maliyyə alətləri, ilk öncə, ədalətli dəyərlə ölçülür və MZVƏD ilə tanınan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri istisna olmaqla, əməliyyat xərcləri həmin məbləğə əlavə edilir və ya bu məbləğdən çıxılır.

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ölçmə kateqoriyaları

Bank bütün maliyyə aktivlərini aktivlərin idarə edilməsi üçün biznes modeli və aktivlərin aşağıdakılardan biri ilə ölçülmüş müqavilə şərtləri əsasında təsnifləşdirir:

- ▶ Amortizasiya dəyəri;
- ▶ DMGVƏD;
- ▶ MZVƏD.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Kredit öhdəlikləri və maliyyə zamanətləri istisna olmaqla maliyyə öhdəlikləri ticarət məqsədləri üçün saxlanılanda, törəmə alətlər olanda və ya ədalətli dəyərin təyin edilməsi tətbiq ediləndə amortizasiya hesablanmış dəyər və ya MZVƏD ilə ölçülür.

Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər, müştərilərə verilmiş kreditlər, amortizasiya hesablanmış dəyərle investisiya qiymətli kağızları

Bank kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitləri və müştərilərə verilmiş kreditləri, investisiya borc qiymətli kağızlarını və digər maliyyə investisiyalarını yalnız aşağıdakı hər iki şərt yerinə yetiriləndə amortizasiya olunmuş dəyərle ölçür:

- ▶ Maliyyə aktivini maliyyə aktivlərini saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq məqsədilə saxlanılır; və
- ▶ Maliyyə aktivini üzrə müqavilə şərtləri müəyyən olunmuş tarixlərdə qalan əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən (YƏMFÖ) ibarət pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

Bu şərtlər təfərrüatı ilə aşağıda açıqlanır.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Biznes məqsədinə çatmaq üçün Bank, maliyyə aktivləri qrupunun idarə edilməsini daha yaxşı əks etdirən səviyyədə biznes modelini müəyyən edir.

Bankın biznes modeli hər bir alət üzrə deyil, ümumi portfeller səviyyəsində qiymətləndirilir və aşağıdakılar da daxil olmaqla müşahidə olunan amillərə əsaslanır:

- ▶ Biznes modelin səmərəliliyi və həmin biznes model çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin gəlirliliyi hansı yolla qiymətləndirilir və bu məlumatlar müəssisənin əsas idarə heyətinə necə çatdırılır;
- ▶ Biznes modelin səmərəliliyinə (və həmin biznes model çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin gəlirliliyinə) təsir edən risklər, xüsusilə də, bu risklərin idarə olunması üsulları; və
- ▶ Biznesi idarə edən menecerlər necə mükafatlandırılır (məsələn, mükafatın idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərinə, yoxsa müqavilə üzrə alınmış pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanması);
- ▶ Satışların gözlənilən tezliyi, dəyəri və vaxtı da Bankın qiymətləndirməsi üçün vacib amillərdir.

Biznes modelin qiymətləndirilməsinin "ən pis" və ya "stress" kimi ssenariləri nəzərə almadan əgəlabatan şəkildə baş verməsi gözlənilən ssenarilərə əsaslanır. İlk tanınmadan sonra pul vəsaitlərinin hərəkəti Bankın ilkin gözləntilərindən fərqi şəkildə həyata keçirilirsə, Bank həmin biznes modelində saxlanılan qalan maliyyə aktivlərinin təsnifatını dəyişmir, lakin gələcəkdə yeni yaranan və ya yeni alınan maliyyə aktivlərini qiymətləndirərkən belə məlumatları nəzərə alır.

YƏMFÖ testi

Təsnifləşdirmə prosesinin ikinci addımı olaraq Bank maliyyə aktivinin YƏMFÖ testinə uyğun olub-olmadığını müəyyən etmək üçün müqavilə şərtlərini qiymətləndirir.

Bu testin məqsədləri üçün "Əsas məbləğ" maliyyə aktivinin ilkin tanınma tarixindəki ədalətli dəyəridir və maliyyə aktivinin istifadə müddəti üzrə (məsələn, əsas məbləğ qaytarılanda və ya əlavə/əndirim amortizasiya ediləndə) dəyişə bilər.

Kredit müqaviləsi daxilində faizin ən əhəmiyyətli elementləri, adətən, pulun zaman dəyərinə görə kompensasiya və kredit riskidir. YƏMFÖ qiymətləndirməsini həyata keçirmək üçün Bank mühakimələr yürüdüür və maliyyə aktivinin ifadə edildiyi valyuta və faiz dərəcəsinin müəyyən edildiyi müddət kimi müvafiq amilləri nəzərə alır.

Əksinə, əsas kredit müqaviləsi ilə əlaqəsi olmayan müqavilə pul vəsaitlərinin hərəkətində minimal səviyyədə daha iri olan risklərə və ya dəyişənliyə səbəb olan müqavilə şərtləri yalnız əsas məbləğin və faizin ödənişi olan müqavilə pul vəsaitlərinin hərəkətini yaratmır. Belə hallarda maliyyə aktivini MZVƏD ilə ölçülməlidir.

DMGVƏD ilə borc alətləri

Bank aşağıdakı şərtlərin hər ikisi yerinə yetirilərsə, borc alətlərini DMGVƏD ilə ölçür:

- ▶ Alət biznes modeli çərçivəsində və müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq və maliyyə aktivini satmaq məqsədilə saxlanılır; və
- ▶ Maliyyə aktivini üzrə müqavilə şərtləri YƏMFÖ testinə uyğundur.

DMGVƏD ilə borc alətləri sonradan ədalətli dəyərle ölçülür, tanınmış ədalətli dəyərde dəyişikliklərə görə yaranan gəlir və zərərler isə DMG-də tanınır. Faiz gəlirləri və məzənnə fərqiindən gəlir və zərərler mənfəət və ya zərərde amortizasiya hesablanmış dəyərde ölçülmüş maliyyə aktivləri ilə eyni qaydada tanınır. Tanınması dayandırılanda əvvəllər DMG-də tanınmış məcmu gəlir və ya zərərler DMG-dən mənfəət və ya zərərə yenidən təsnif edilir.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

DMGVƏD ilə ölçülmüş borc qiymətli kağızları üzrə EOKZ maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda həmin maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərini azaltmış, bunlar ədalətli dəyərde qalır. Əvəzində, aktivlərin amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçüldüyü təqdirdə yarana biləcək ehtiyata bərabər məbləğ mənfəət və ya zərərdə müvafiq xərc tutulmaqla, DMG-də yığılmış dəyersizləşmə məbləği kimi tanınır. DMG-də tanınmış yığılmış zərər aktivin tanınması dayandırılanda mənfəət və zərərə aid edilir.

DMGVƏD ilə kapital alətləri

İlkin tanınmada Bank bəzi hallarda 32 sayılı "Maliyyə alətləri: Təqdimatı" adlı MUBS əsasında kapital tərifinə uyğun olan bəzi kapital investisiyalarını ticarət üçün saxlanılan alətlər kimi deyil, kapital alətləri kimi təsnif etmək üçün yekun seçim edir. Belə təsnifat alətlər üzrə fərdi şəkildə müəyyən edilir.

Bu kapital alətləri üzrə gəlir və zərərlər heç vaxt mənfəət və ya zərərə aid edilmir. Ödəmə hüququ müəyyən ediləndə, dividendlər mənfəət və ya zərərdə digər gəlir kimi tanınır. Lakin Bank alətin dəyərinin bir hissəsinin qaytarılması olan belə daxilolmalardan faydalanırsa, belə gəlirlər DMG-də tanınır. DMGVƏD ilə kapital alətləri üzrə dəyersizləşmənin qiymətləndirilməsi aparılır. Bu alətlər silinəndə yığılmış yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

Maliyyə zəmanətləri, akkreditivlər və istifadə edilməmiş kredit üzrə öhdəliklər

Bank maliyyə zəmanətləri, akkreditivlər və kredit öhdəliklərini təqdim edir.

Maliyyə zəmanətləri, ilkin olaraq, maliyyə hesabatlarında alınmış mükafata bərabər olan ədalətli dəyərle tanınır. İlkin tanınmadan sonra Bankın hər bir zəmanət üzrə öhdəliyi mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınmış məcmu amortizasiya çıxılmaqla ilkin olaraq tanınmış və EOKZ ehtiyatı məbləğlərindən daha yuxarı olanı ilə ölçülür.

İstifadə edilməmiş kredit üzrə təəhhüdlər və akkreditivlər kimi öhdəliklər öhdəliyin müddəti ərzində Bankın əvvəlcədən müəyyən edilmiş şərtlərlə müştəriyə kredit təqdim etməsini nəzərdə tutur. Maliyyə zəmanəti haqqında müqavilələrlə eyni qaydada bu müqavilələr EOKZ tələblərinin əhatə dairəsinə daxildir.

Bank bəzən bazar faiz dərəcələrindən aşağı dərəcə ilə kredit öhdəlikləri verir. Belə öhdəliklər, ilkin olaraq, ədalətli dəyərde tanınır və sonradan daha yüksək EOKZ ehtiyatı məbləği və ya müvafiq olduqda tanınmış gəlirin məcmu məbləğini çıxmaqla ilkin olaraq tanınmış məbləğlə ölçülür.

İcra zəmanətləri

İcra zəmanətləri digər tərəf müqavilə öhdəliyini yerinə yetirməyəndə kompensasiyanın ödənilməsini nəzərdə tutan müqavilələrdir. İcra zəmanətləri kredit riskini ötürmür. İcra zəmanəti müqavilələri üzrə risk digər tərəflə müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməməsi təhlükəsindən ibarətdir. Beləliklə, icra zəmanətləri maliyyə alətləri hesab edilmir və buna görə də 9 sayılı MHBS-in əhatə dairəsinə aid edilmir.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin yenidən təsnif edilməsi

Bank maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün biznes modelini dəyişdiyi müstəsna hallar istisna olmaqla, maliyyə aktivlərini ilkin tanınmadan sonra yenidən təsnif etmir. Maliyyə öhdəlikləri heç vaxt yenidən təsnif edilmir. 2021-ci ildə Bank heç bir maliyyə aktivini və ya öhdəliyini yenidən təsnif etməmişdir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə kassada olan pul vəsaitləri, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankından (ARMB) alınacaq məbləğlər (məcburi ehtiyatları çıxmaqla) və ödəmə müddəti verildiyi tarixdən etibarən doxsan gündən artıq olmayan və müqavilə yüklülüyündən azad olan kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər daxildir.

Törəmə maliyyə alətləri

Adi fəaliyyət zamanı, Bank xarici valyuta və kapital bazarlarında fyuçerslər, forvardlar, svoplar və opsiyonlar da daxil olmaqla müxtəlif törəmə maliyyə alətlərinə daxil olur. Ədalətli dəyərlər, əsas alətlərin cari bazar və müqavilə qiymətləri və digər amillər nəzərə alınmaqla təklif edilmiş bazar qiymətləri və ya qiymət modelləri əsasında təyin edilir. Törəmə alətlər ədalətli dəyəri müsbət olduqda aktiv, mənfi olduqda isə öhdəlik kimi göstərilir. Bu alətlər nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər alətin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq, mənfəət və zərər hesabatına xarici valyutadan xalis mənfəət kimi, mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən maliyyə alətlərindən xalis mənfəət (zərər) kimi və ya xarici valyutalardan xalis mənfəət (zərər) kimi daxil edilir.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Əlaqədar törəmə maliyyə aləti, qeyri-törəmə əsas müqaviləni də əhatə edən hibrid alətin bir hissəsidir ki, nəticədə birləşdirilmiş alət üzrə pul vəsaitlərinin bir hissəsi fərdi törəməyə bənzər şəkildə dəyişir. Əlaqədar törəmə maliyyə aləti, qeyri-maliyyə dəyişkənliyi halında, müqavilə tərəfinə xas olmayan, müəyyən faiz dərəcəsinə, maliyyə alətinin qiymətinə, əmtəə qiyməti, xarici valyuta məzənnəsi, qiymət və ya dərəcə indeksi, kredit reytingi və ya kredit indeksi və ya digər şərtlərə əsasən müqavilə ilə tələb oluna biləcək pul vəsaitlərinin bir hissəsinin və ya hamısının dəyişməsinə səbəb olur. Maliyyə alətinə əlavə edilmiş, lakin müqaviləyə əsasən bu alətdən asılı olaraq köçürülə bilən və ya bu alətdən başqa bir tərəfi olan törəmə maliyyə alətləri əlaqədar törəmə deyil, ayrıca maliyyə alətləridir.

Öhdəliklərə daxil edilmiş törəmə alətlər və qeyri-maliyyə əsas müqavilələr ayrı törəmə alətlər kimi qəbul edilir və törəmə tərəfinə cavab verdikləri təqdirdə ədalətli dəyərə ucota alınır (yuxarıda müəyyən edildiyi kimi), onların iqtisadi xüsusiyyətləri və riskləri əsas müqavilə ilə sıx bağlı deyil və əsas müqavilənin özü ticarət üçün nəzərdə tutulmamışdır və MZVƏD-də təyin edilməmişdir. Əsas müqavilədən ayrılmış əlaqədar törəmələr ticarət portfelində ədalətli dəyərə ucota alınmış və ədalətli dəyərədəki dəyişikliklər mənfəət və ya zərər hesabında tanınmışdır.

Maliyyə aktivləri biznes modeli və YƏMFÖ qiymətləndirmələrinə əsasən təsnif edilir.

Repo və əks repo müqavilələri və qiymətli kağızların icarəsi

Satış və repo müqavilələri ("repolar") təminatlı maliyyələşdirmə əməliyyatları kimi qəbul edilir. Satış və repo müqavilələri ilə satılan qiymətli kağızlar maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda saxlanılır və qəbul edən tərəfin müqavilə üzrə və ya adət üzrə satma və ya geri qaytarmaq hüququna sahib olması halında satış və repo müqavilələri əsasında girov qoyulmuş qiymətli kağızlar kimi təsnifləşdirilir. Müvafiq öhdəlik kredit təşkilatları və ya müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər daxilində təqdim olunur. Əks repo müqavilələri əsasında alınan qiymətli kağızlar ("əks repo") investisiya qiymətli kağızları və ya uyğun olaraq müştərilərə verilən kreditlər kimi qeydə alınır. Satış və repo qiyməti arasındakı fərq faiz gəliri kimi qəbul edilir və effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə repo müqavilələri müddətində hesablanır.

Qarşı tərəflərə borc verilmiş qiymətli kağızlar maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda saxlanılır. Borc alınmış qiymətli kağızlar üçüncü tərəfə satılmadığı təqdirdə, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, bu halda alqı-satqı mənfəət və ya zərər hesabında ticarət qiymətli kağızlarından zərər çıxılmaqla mənfəət daxilində qeydə alınır. Onları qaytarmaq öhdəliyi ticarət öhdəliyi kimi ədalətli dəyərə qeydə alınır.

Borc öhdəlikləri

Buraxılmış maliyyə alətləri və ya onların komponentləri o halda öhdəlik kimi təsnif edilir ki, müqavilə razılaşmasının mahiyyəti Bankın üzərinə aşağıdakı öhdəliklərdən birinin qoyulması ilə nəticələnsin: sahibə pul vəsaitləri və ya digər maliyyə aktivini çatdırmaq və ya öhdəliyi müəyyən məbləğdə pul vəsaitinin və ya digər maliyyə aktivinin müəyyən sayda xüsusi kapital alətlərinə mübadilə etməkdən fərqli olan yolla ödəmək. Belə alətlərə kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər, müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər daxildir. İlk tanınmadan sonra borclar amortizasiya olunmuş dəyərə, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ölçülür. Gəlir və zərərlər mənfəət və zərər də borc öhdəlikləri silindikdə, eləcə də amortizasiyanın hesablanması prosesində əks etdirilir.

İcarələr

Bank qısamüddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanıma və ölçmə yanaşmasını tətbiq edir. Bank icarə ödənişlərini həyata keçirmək üçün icarə öhdəliklərini, eləcə də əsas aktivlərdən istifadə hüququ təmin edən istifadə hüquqlarını aktiv olaraq tanıyır.

Aktivlərdən istifadə hüququ

Bank aktivlərdən istifadə hüququnu icarənin başlanğıc tarixində tanıyır (əsas aktivin istifadə üçün mövcud olduğu tarix). Aktivlərdən istifadə hüququ yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür və icarə öhdəliklərinin yenidən ölçülməsi üçün tənzimlənir. Aktivlərdən istifadə hüququnun dəyərinə tanınmış icarə öhdəliklərinin məbləği və alınmış icarə təşviqləri çıxılmaqla başlama tarixinə qədər və ya daha əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. Lakin icarə müddətinin sonunda mülkiyyət hüququnun Banka keçəcəyi haqqında kifayət qədər əminlik olmadığı təqdirdə, tanınmış istifadə hüququ olan aktivlər ehtimal edilən faydalı istifadə müddəti və icarə müddətindən daha qısa olanı üzrə düz xətt metodu əsasında amortizasiya edilir. İstifadə hüququ olan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə hesablanır.

İcarə öhdəlikləri

İcarənin başlanğıc tarixində Bank, icarə müddəti ərzində həyata keçiriləcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçülmüş icarə öhdəliklərini tanıyır. İcarə ödənişlərinə, hər hansı alınacaq güzəştli icarə ödənişləri, indeksdən və ya dərəcədən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri çıxılmaqla qalıq dəyər zamanəti ilə ödənilməsi ehtimal olunan məbləğlər daxil olmaqla sabit ödənişlər (maddi sabit ödənişlər daxil olmaqla) daxildir. İcarə ödənişlərinə həmçinin Bank tərəfindən həyata keçirilməsinə əsaslı olaraq müəyyən edilmiş satınalma opsiyonunun icra qiyməti və icarə müddəti Bankın ləğv etmə seçiminə həyata keçirdiyini əks etdirsə, icarəyə xitam verildiyi hallarda təbii olaraq çıxılan cərimələrin ödənişləri də daxildir. İndeksdən və dərəcədən asılı olmayan dəyişkən icarə ödənişləri, ödənişə səbəb olan hadisə və ya şərtin baş verdiyi dövrdə xərc kimi tanınır.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

İcarə ödənişlərinin cari dəyərini hesablayarkən, icarəyə aid olan konkret faiz dərəcəsinin təyin olunması mümkün olmadığı üçün Bank icarə müqaviləsinin qüvvəyə mindiyi tarixdə mövcud olan əlavə borcun cəlb edilməsi üzrə faiz dərəcəsiindən istifadə edir. Müqavilənin qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra, icarə öhdəliklərinin məbləği faizlərin artmasını əks etdirmək üçün artırılır və edilmiş icarə ödənişləri üçün azaldılır. Bundan əlavə, icarə öhdəliklərinin qalıq dəyəri hər hansı bir modifikasiya və ya icarə müddətində, eləcə də icarə ödənişlərində hər hansı bir dəyişiklik olduqda və ya əsas aktivin satın alınması üçün hər hansı bir seçimin qiymətləndirilməsi üzrə dəyişiklik olduğu təqdirdə, yenidən ölçülür.

Qısamüddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarələri

Bank qısamüddətli icarənin tanınması üzrə istisnani qısamüddətli icarələrə tətbiq edir (yəni başlanğıc tarixində icarə müddəti 12 aydan çox olmayan və alış opsiyonunu daxil etməyən icarələr). Bank həmçinin azdəyərli aktivlərin tanınması üzrə istisnani azdəyərli hesab edilən (yəni 5,000 ABŞ dollarından az) ofis avadanlığının icarəsinə tətbiq edir. Qısamüddətli icarələr üzrə icarə ödənişləri və azdəyərli aktivlərin icarələri icarə müddəti ərzində düz xətt metodu əsasında xərc kimi tanınır.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi

Bank maliyyə aktivləri öhdəliklərinin tanınmış məbləğlərini əvəz etmək üçün qanuni hüquqa malik olduğu və ya hesablaşmanı əvəzləşdirmə əsasında həyata keçirmək, ya da eyni vaxtda aktivləri reallaşdırmaq və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda, qarşılıqlı əvəzləşdirir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğ kimi təqdim edir. Əvəzləşdirmə hüququ gələcək hadisədən asılı olmamalıdır və bütün aşağıdakı hallarda qanuni hüquqa malik olmalıdır:

- ▶ Biznesin adı gedişində;
- ▶ Öhdəliklər yerinə yetirilmədikdə; və
- ▶ Müəssisə və bütün qarşı-tərəflər iflasa uğradıqda və ya müflisləşdikdə.

Bu hallar, adətən, əsas əvəzləşdirmə razılaşmalarında baş vermir və əlaqəli aktiv və öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ümumi məbləğdə göstərilir.

Restrukturizasiya edilmiş kreditlər

Mümkün olanda Bank girovu əldə etmək əvəzinə kreditləri restrukturizasiya etməyə çalışır. Buna ödəmə müddətinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılaşdırılması daxil ola bilər.

Bank maliyyə aktivinin tanınmasını, məsələn müştəriyə verilən kreditin müddəti və şərtləri onun yeni bir kreditə çevriləcəyi şəkildə dəyişdirildiyi halda dayandırır, fərq isə dəyərsizləşmə zərəri qeydə alınmadığı halda tanınmanın dayandırılması ilə bağlı gəlir və ya zərər kimi tanınır. Yeni tanınmış kreditlər, SƏKD olması ehtimal edilməyəndə, EOKZ-nin ölçülməsi məqsədləri üçün 1-ci Mərhələ kimi təsnif edilir. Müştəriyə verilən kreditin tanınmasının dayandırılması baxımından qiymətləndirmə apararkən Bank aşağıdakı amilləri nəzərə alır:

- ▶ Kredit valyutasında dəyişiklik;
- ▶ Qarşı tərəfin dəyişməsi;
- ▶ Dəyişiklik nəticəsində alətin artıq YƏMFÖ meyarına uyğun olmaması.

Dəyişiklik əhəmiyyətli şəkildə fərqli olan pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə nəticələnmirsə, dəyişiklik tanınmanın dayandırılmasına gətirib çıxarmır. İlk EFD (effektiv faiz dərəcəsi) ilə diskontlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkətində dəyişiklik əsasında Bank, dəyərsizləşmə zərəri qeydə alınmadığı halda mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda dəyişiklikdən irəli gələn gəlir və ya zərəri qeydə alır.

Tanınmanın dayandırılması ilə nəticələnməyən dəyişikliklər üçün, Bank, həmçinin kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmamasını və ya aktivlərin kredit üzrə dəyərsizləşmiş kimi təsnifləşdirilməli olub-olmadığını yenidən qiymətləndirir. Aktivin dəyişiklik nəticəsində kredit üzrə dəyərsizləşmiş kimi təsnif edilməsindən sonra, o ən azı 6 aylıq sınaq dövrü ərzində 3-cü Mərhələyə aid ediləcək. Restrukturizasiya olunmuş kreditin 3-cü Mərhələdən kənar yenidən təsnifləşdirilməsi üçün, dəyişdirilmiş ödəniş cədvəlinə uyğun olaraq, sınaq müddətinin ən azı yarısı ərzində əsas məbləğin və ya faizin əhəmiyyətli olmayan hissəsindən çox olan müntəzəm ödənişlər edilmişdir.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivləri (və ya müvafiq hallarda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun bir hissəsi) aşağıdakı hallarda uçotdan çıxarılır:

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

- ▶ Aktivdən pul vəsaitlərini əldə etmək hüquqlarının vaxtı başa çatmışdır;
- ▶ Bank özünün aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarını üçüncü tərəfə köçürmüş və ya aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüququnu saxlayaraq, özünə aktivdən pul vəsaitlərini "tranzit" razılaşması əsasında tam məbləğdə və çox yubanmadan ödəmək öhdəliyini götürmüşdür; və
- ▶ Bank: (a) aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini köçürmüş; (b) aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini köçürməmiş və ya özündə saxlamamış, lakin onlar üzrə nəzarət hüququnu köçürmüşdür.

Bank aktivdən pul vəsaitləri hərəkətini almaq hüququnu köçürmüş və aktiv üzrə risk və səmərələrin əksəriyyətini nə köçürmüş, nə onları özündə saxlamış, nə də aktiv üzrə nəzarət hüququnu köçürmüşdürsə, aktiv, Bankın həmin aktivdə davam edən iştirakı müqabilində əks etdirilir. Köçürülmüş aktiv üzrə zamanət formasında aktivdə iştirakın davam etməsi aktivin ilkin qalıq dəyəri ilə Bankdan tələb oluna biləcək maksimal ödəniş məbləğindən az olanı ilə ölçülür.

Aktivdə iştirak, köçürülmüş aktiv üzrə yazılı və/və ya satın alınmış opsiya (o cümlədən nağd hesablaşma əsaslı opsiya və ya analoji alət) formasında davam edirsə, Bankın davam edən iştirakının həddi köçürülən aktivin Bank tərəfindən geri alınacaq dəyərində bərabərdir. Lakin ədalətli dəyərle qiymətləndirilən aktiv üzrə yazılı "put" opsiya (o cümlədən nağd hesablaşma əsaslı opsiya və ya analoji alət) istisna təşkil edir və bu halda Bankın davam edən iştirakının həddi, köçürülən aktivin ədalətli dəyəri və opsiyanın icra qiymətindən az olanı ilə məhdudlaşır.

Silinmə

Maliyyə aktivləri yalnız Bank bərpası dayandırdıqda tam və ya qismən silinir. Silinəcək məbləğ yığılmış kredit ehtiyatından böyükdürsə, fərq ilk öncə ehtiyata əlavə kimi tanınır, sonra isə ümumi qalıq dəyərində aid edilir. Sonrakı bərpalar kredit zərəri üzrə xərclərə aid edilir. Silinmə tanınmanın dayandırılmasının bir növüdür.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəliyi müvafiq öhdəlik icra edildikdə, ləğv edildikdə və ya vaxtı başa çatdıqda uçotdan çıxarılır.

Mövcud olan bir maliyyə öhdəliyi eyni kreditör qarşısında tam fərqli şərtlərlə digəri ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtlərinə əhəmiyyətli düzəlişlər edildikdə, belə əvəzetmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılmasını və yeni öhdəliyin tanınmasını tələb edir və müvafiq qalıq dəyərlərindəki fərqlər mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Vergi qoyma

Cari mənfəət vergisi xərci Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi əsasında hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri öhdəlik metodundan istifadə etməklə müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi şirkətlərin birləşməsi olmayan əməliyyat zamanı qüvvəyə gələn və ya aktiv və ya öhdəliyin ilkin tanınmasından irəli gəlməyəndə və əməliyyat zamanı nə uçot mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə və ya zərərə təsir göstərmədiyi hallarda, təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivlərinin və öhdəliklərinin vergi bazası və onların maliyyə hesabatları məqsədləri üçün qalıq dəyərləri arasında olan bütün müvəqqəti fərqlər üzrə müəyyən edilir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız bu dərəcədə müəyyən edilir ki, çıxılan müvəqqəti fərqlərin istifadə edilə bilməsi üçün vergiyə cəlb edilən mənfəətin mövcud olması ehtimalı olsun. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri, hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya əsas etibarilə qüvvədə olan vergi dərəcələri və vergi qanunları əsasında aktivlərin satıldığı və ya öhdəliklərin yerinə yetirildiyi müddətdə tətbiq edilən vergi dərəcələri ilə ölçülür.

Bundan əlavə, Azərbaycanda Bankın fəaliyyəti ilə bağlı müxtəlif əməliyyat vergiləri tətbiq edilir. Bu vergilər ümumi və inzibati xərclərin tərkibinə daxil edilir.

Cari və təxirə salınmış vergi mənfəət və ya zərərdə tanınır, lakin cari və təxirə salınmış vergi digər məcmu gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınan maddələrə aiddirsə, cari və təxirə salınmış vergi də, müvafiq olaraq, digər məcmu gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınır.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlar, gündəlik xidmət xərcləri istisna olmaqla, yığılmış köhnəlməni və hər hansı tanınmış dəyərsizləşmə zərərinə çıxmaqla maya dəyəri ilə tanınır. Tanınma meyarına uyğun gələndə, avadanlıqların bir hissəsinin əvəz etdirilməsi xərcləri yaranan zaman həmin dəyərə daxil edilir.

Əmlak və avadanlıqların qalıq dəyəri dəyərsizləşmə baxımından qalıq dəyərinin qaytarılmayacağını göstərən hadisələr baş verəndə və ya şəraitlər dəyişəndə yenidən qiymətləndirilir.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR 31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Aktiv istifadə edilmək üçün hazır olduğu andan bu aktiv üzrə köhnəlmə hesablanmağa başlayır. Köhnəlmə aktivlərin qalıq dəyərlərini aşağıda göstərilən ehtimal edilən istifadə müddətləri üzrə bərabər hissələrə bölməklə hesablanır:

	<i>Faydalı istifadə müddəti (illərlə)</i>
Mebel və qurğular	5-10
Kompüter	5
Nəqliyyat vasitələri	5
Aktivlərdən istifadə hüququ	3-5
İcarəyə götürülmüş aktivlərin təkmilləşdirilməsi	3-5
Digər əsas vəsaitlər	5-8

Aktivlərin qalıq dəyərləri, faydalı istifadə müddətləri və metodlar yenidən baxılaraq, hər maliyyə ilinin sonunda lazım olduqca yeniləşdirilir.

Təmir və rekonstruksiya xərcləri çəkildikcə xərclərə aid edilir və kapitallaşdırılmalı olduğu hallar istisna olmaqla, digər əməliyyat xərclərinin tərkibinə daxil edilir.

Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər kompüter proqramlarından və lisenziyalardan ibarətdir.

Ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər ilkin olaraq ilkin dəyəri ilə tanınır. Müəssisələrin birləşməsi zamanı əldə edilmiş qeyri-maddi aktivlərin dəyəri alış tarixində ədalətli dəyərə bərabərdir. İlkin tanınmadan sonra qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiyanı və yığılmış dəyərsizləşmə zərərini çıxmaqla ilkin dəyəri ilə əks etdirilir. Qeyri-maddi aktivlərin istifadə müddətləri məhdud və ya qeyri-məhdud müddətlər kimi müəyyən edilmişdir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər on illik faydalı iqtisadi istifadə müddəti ərzində amortizasiya edilir və həmin qeyri-maddi aktivlər üzrə mümkün dəyərsizləşmə əlamətləri mövcud olanda dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirmə aparılır. Qeyri-müəyyən müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya dövrləri və metodlarına ən azından hər maliyyə ilinin sonunda yenidən baxılır.

Ehtiyatlar

Bank keçmiş hadisələr nəticəsində hüquqi və ya işgüzar praktikadan irəli gələn öhdəliklərə malik olduqda, bu öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi resursların sərf olunmasının ehtimalı böyük olduqda və öhdəliklərin məbləği kifayət qədər dəqiq ehtimal edilə bildikdə ehtiyatlar uçota alınır.

Pensiya təminatı və işçilərə digər ödənişlər üzrə öhdəliklər

Bank işə götürənin cari ödəmələrinin işçilərə ümumi əmək haqqı ödənişlərinin müəyyən faizi kimi hesablanmasını nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikasının dövlət pensiya təminatı sistemindən əlavə hər hansı fərdi pensiya təminatı sistemində malik deyildir. Bu xərclər müvafiq əmək haqqının aid olduğu hesabat dövründə əks etdirilir. Bundan əlavə, Bank əmək fəaliyyəti başa çatdıqdan sonra işçilərə müavinət vermir.

Səhm kapitalı

Səhm kapitalı

Adi səhmlər və güzəştli dividendləri olan geri qaytarılmayan imtiyazlı səhmlərin hər ikisi kapital kimi təsnif edilir. Şirkətlərin birləşməsi istisna olmaqla, yeni səhmlərin buraxılması ilə birbaşa bağlı olaraq üçüncü tərəfə ödənişlərə çəkilən xərclər kapitalın tərkibində həmin emissiya nəticəsində əldə edilmiş məbləğin azalması kimi əks etdirilir. Əldə edilmiş vəsaitlərin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq məbləği əlavə ödənilmiş kapital kimi əks etdirilir.

Dividendlər

Dividendlər yalnız hesabat tarixindən gec olmayaraq elan edildiyi halda, öhdəlik kimi əks etdirilir və hesabat tarixinə kapitalın məbləğindən çıxılır. Dividendlər haqqında məlumat hesabat tarixindən əvvəl və eləcə də hesabat tarixindən sonra, lakin maliyyə hesabatları təsdiq edildikdən əvvəl təklif və ya elan edildikdə açıqlanır.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Dövlət qrantları və dövlət dəstəyi

Dövlət qrantları onların alınacağı və bütün əlaqəli şərtlərin yerinə yetiriləcəyi və ya artıq yerinə yetirildiyi barədə əsaslandırılmış əminlik olduqda tanınır. Xərc maddəsi ilə bağlı qrant, müntəzəm olaraq, kompensasiya edəcəyi müvafiq xərclərlə eyni dövrlərdə gəlir kimi tanınır. Aktivlə bağlı qrant təxirə salınmış gəlir kimi tanınır və əlaqəli aktivin gözlənilən faydalı istifadə müddəti ərzində bərabər məbləğlərdə gəlirə aid edilir. Bazar faiz dərəcələrindən aşağı dərəcələrlə təqdim edilən dövlət qrantları 9 sayılı MHBS-ə uyğun olaraq tanınır. Dövlət kreditinin faydası kreditin müddəti başladığı tarixdə alınmış pul vəsaitləri və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda kreditin ilkin olaraq tanındığı məbləğ arasındakı fərq kimi ölçülür. Mənfəət 20 sayılı MUBS-a əsasən uçota alınır. Artıq çəkilmiş xərclərin və ya zərərlərin kompensasiyası kimi və ya gələcəkdə əlaqəli məsrəfləri olmayan müəssisəyə dərhal maliyyə dəstəyini göstərmək məqsədilə alınacaq dövlət qrantı alınmalı olduğu dövrün mənfəət və ya zərər haqqında hesabatında kompensasiya edəcəyi xərclər üzrə tanınmalıdır.

Şərti öhdəliklər və aktivlər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onların ödənilməsi üçün ehtiyatların xərclənməsi ehtimalı az olanda, maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onlarla bağlı iqtisadi faydaların daxil olması ehtimal edildəndə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

Gəlir və xərclərin tanınması

Gəlirlər, ödənişin nə zaman edildiyindən asılı olmayaraq, Bank iqtisadi səmərənin əldə edilməsini gözləyəndə və etibarlı şəkildə ölçə biləndə tanınır. Gəlirlərin tanınması üçün aşağıdakı xüsusi tanınma meyarları da qarşılanmalıdır.

Faiz və analoji gəlir və xərclər

Bank amortizasiya edilən dəyər və ya DMGVƏD ilə ölçülmüş borc maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirlərini effektiv faiz dərəcəsinə maliyyə aktivinin (qiymətdən düşmüş maliyyə aktivləri istisna olmaqla) ümumi qalıq dəyərinə vurmaqla hesablamalıdır. Effektiv faiz dərəcəsi qiymətləndirilən gələcək pul vəsaitləri ödənişlərini və ya daxilolmalarını maliyyə alətinin ehtimal edilən istifadə müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə aktivinin və ya öhdəliyinin xalis qalıq dəyərinədək diskontlaşdırır. Hesablama zamanı maliyyə aləti üzrə bütün müqavilə şərtləri (məsələn əvvəlcədən ödəmə imkanı), eləcə də alətlə bilavasitə bağlı olan və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün haqlar və əlavə xərclər nəzərə alınır, lakin gələcək kredit zərərləri nəzərə alınmır. Bank maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri üzrə ödəniş və daxilolmalara dair qiymətləndirmələrə yenidən baxdıqda, həmin aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyərinə düzəlişlər edir. Düzəliş edilmiş qalıq dəyəri ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanır və qalıq dəyərində dəyişiklik faiz gəlirləri və ya xərci kimi tanınır.

Maliyyə aktivləri kredit üzrə dəyərsizləşmiş olduqda, Bank faiz gəlirlərini effektiv faiz dərəcəsinə maliyyə aktivinin xalis amortizasiya edilən dəyərinə tətbiq etməklə hesablayır. Maliyyə aktivləri bərpa olunsa və artıq kredit üzrə dəyərsizləşmiş olmasa, Bank faiz gəlirlərinin ümumi əsasla hesablanmasına qayıdacaq.

Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri (SƏKD) üçün Bank faiz gəlirlərini düzəldilmiş EFD hesablamaqla və bu dərəcəni aktivin amortizasiya edilən dəyərinə tətbiq etməklə hesablayır. Düzəldilmiş EFD ilkin tanınmada qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini (o cümlədən kredit zərərlərini) SƏKD aktivlərinin amortizasiya edilən dəyərinə diskontlaşdıraraq faiz dərəcəsidir.

MZVƏD ilə bütün maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda "Digər faiz gəliri"nin tərkibində müqavilə faiz dərəcəsinə istifadə etməklə tanınır.

Haqq və komissiya gəlirləri

Bank haqq və komissiya gəlirlərini müştərilərə göstərdiyi müxtəlif xidmətlərdən əldə edir. Komissiya gəliri aşağıdakı iki kateqoriyaya bölünə bilər:

- ▶ Xidmətin göstərilməsindən əldə edilən gəlir xidmət göstərildikcə gəlirlər kimi tanınır (məsələn, plastik kart əməliyyatları, hesablaşma əməliyyatları, nağd əməliyyatlar və s. üzrə xidmətlər);
- ▶ İstifadə edilməsi ehtimal edilən kreditlər üzrə kredit öhdəliyi haqları və kreditlərlə bağlı digər haqlar təxirə salınır (artan xərclərlə birlikdə) və kredit üzrə effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi tanınır.

Dividend gəliri

Gəlirlər Bank ödənişi almaq hüququnu əldə edəndə tanınır.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Xarici valyutanın çevrilməsi

Maliyyə hesabatları Bankın funksional və təqdimat valyutası olan AZN ilə təqdim edilir. Xarici valyutalarla aparılan əməliyyatlar, ilk öncə, əməliyyat tarixində qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə funksional valyutaya çevrilir. Xarici valyuta ilə olan monetar aktivlər və öhdəliklər hesabat tarixinə məzənnədən istifadə etməklə funksional valyutaya çevrilir. Xarici valyutalarla olan əməliyyatların çevrilməsindən yaranan bütün fərqlər mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda xarici valyutaların çevrilməsindən yaranan fərqlərdən zərərli çıxılmaqla gəlirlər kimi tanınır. Xarici valyuta ilə olan və ilkin dəyəri ilə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr əməliyyat tarixinə mövcud olan məzənnəyə görə çevrilir. Xarici valyuta ilə olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr ədalətli dəyərin təyin edildiyi tarixdə mövcud olan məzənnəyə görə çevrilir.

Xarici valyuta ilə əməliyyatın müqavilə məzənnəsi ilə ARMB-nin həmin əməliyyat tarixinə rəsmi məzənnəsi arasında fərqlər dilinq əməliyyatlarından gələn gəlirlərə daxil edilir.

Bank hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında 31 dekabr tarixinə olan aşağıdakı rəsmi məzənnələrdən istifadə etmişdir:

	2021-ci il	2020-ci il
1 ABŞ dolları	AZN 1.7000	AZN 1.7000
1 Avro	AZN 1.9265	AZN 2.0890

Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi

Cari ildə Bank Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Bankın fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış hesabat dövrlərinə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərhəri qəbul etmişdir.

Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS), Banklararası təklif olunan faiz həddi ("IBOR") üzrə aparılan islahatların maliyyə hesabatlılığı üzrə yarana biləcək potensial təsirinə cavab olaraq, "Baza Faiz Dərəcəsi İslahatı"nı (9 sayılı MHBS, 39 sayılı BMUS və 7 sayılı MHBS-ə edilmiş Düzəlişləri) dərc etmişdir. İslahatlar hedcinq edilmiş maddənin və ya hedcinq alətinin göstəricilərinə əsaslanan pul axınlarının vaxtı və/və ya məbləği ilə bağlı qeyri-müəyyənliyə səbəb olarsa, hedcinq əlaqəsi təsirə məruz qalır. Bu düzəlişlərin heç bir faiz dərəcəsi hedcinq əlaqəsi olmadığı üçün Bankın maliyyə hesabatlarına təsiri yoxdur.

3 sayılı MHBS Müəssisələrin Birləşməsi. "Müəssisə" tərifinə edilən Düzəliş – Düzəlişlər şirkətlərə əldə edilmiş aktivlərin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu müəyyənləşdirməyə kömək edəcək.

Edilmiş düzəliş biznes xidmətlərinin nəticələrinin müştəriləri məhsul və xidmətlər ilə təmin etmək olduğunu vurğulayır. Halbuki əvvəlki anlayışa əsasən, biznes anlayışı dividend şəklində, daha aşağı xərclərə və ya investirlərə və digərlərinə iqtisadi mənfəət təmin etmək məqsədi daşıyırdı.

Alınan aktivin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu fərqləndirmək vacibdir, çünki alıcı qüvvəli yalnız biznes alarkən tanıyır. Dəyişikliklərə əsasən, "biznes" in yeni tərfi müştərilərə məhsul və ya xidmətlərin göstərilməsi, investisiya gəlirinin yaranması (məsələn, dividendlər və faizlər) və ya adi fəaliyyətdən digər gəlirlər yaranmasının ayrılmaz tərkibidir.

"Əhəmiyyətlik" anlayışının yeni tərfi – MUBSS şirkətlərin əhəmiyyətliklə bağlı qərarları daha asan verməsi üçün əhəmiyyətlik prinsipinə düzəlişlər dərc etmişdir. Yeni dəyişikliklər 1 sayılı BMUS "Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı" və 8 sayılı BMUS "Mühəsibat Uçotu Qaydaları, Uçot Ehtimallarındakı Dəyişikliklər və Xətalər"a şamil edilir.

Dəyişikliklər əhəmiyyətliyi tərifini və bu günə qədər MHBS-in digər standartlarında göstərilmiş olan əhəmiyyətlik prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı təlimatları da hesabat hazırlayanlar üçün aydınlaşdırır. Yeni tərifə əsasən, məlumat o zaman əhəmiyyətli sayılır ki, onun gizlədilməsi, təhrif edilməsi və ya dəyişdirilməsinin maliyyə hesabatlarını ümumi məqsədlər üçün istifadə edən əsas tərəflərin qərarlarına təsir etməsi ehtimal edilir və bu məlumat hesabat hazırlayan konkret müəssisə üzrə maliyyə məlumatı xarakterinə malikdir.

15 may 2020-ci ildə BMUSS tərəfindən "COVID-19 ilə əlaqəli İcarə Güzəştləri"nə (16 sayılı MHBS-ə edilmiş Düzəliş) icarəçilərin COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarə modifikasiyası olub-olmadığının qiymətləndirilməsinə dair güzəşt ilə təmin edilməsi düzəlişi edilmişdir.

COVID-19 ilə əlaqəli İcarə Güzəştləri üzrə dəyişikliklər (16 sayılı MHBS-ə edilmiş düzəliş) 16 sayılı MHBS-ə aşağıdakı düzəlişləri etmişdir:

- icarəçilərin COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarə modifikasiyası olub-olmadığının qiymətləndirilməsinə dair güzəşt ilə təmin edilməsi;

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

- güzəşt tətbiq edən icarəçilərdən, icarə modifikasiyası olmadığı kimi, COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştlərinin hesaba vermələrinin tələb edilməsi;
- güzəşt tətbiq edən icarəçilərdən bu faktı açıqlamalarının tələb edilməsi; və
- icarəçilərdən 8 sayılı BMUS-a uyğun olaraq güzəşt tədbirlərinin retrospektiv şəkildə tətbiq etmələrinin, lakin əvvəlki dövr rəqəmlərini yenidən təkrar etməmələrinin tələb edilməsi.

Dəyişikliklər 1 yanvar 2021-ci il tarixindən etibarən qüvvədədir. Erken tətbiqinə icazə verilir. Bu standartın qəbul edilməsi maliyyə hesabatlarına hər hansı bir formada təsir etməmişdir.

Əksi qeyd olunmadığı halda, yeni standartların Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsi gözlənilir.

Dərc olunmuş, lakin Hazırda Qəbul olunmamış Standartlar və Şərhlər

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Bank tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərhərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərhlər dərc edilmiş, lakin qüvvəyə minməmişdir.

17 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri” 2017-ci ilin may ayında verilmiş və 4 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri”ni əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilələrinə 17 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri”ni tətbiq etməlidir.

17 sayılı MHBS, 1 yanvar 2023-cü il tarixində və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir. 15 sayılı MHBS “Müştərilərlə Müqavilələrdən Əldə Edilən Gəlir” və 9 sayılı MHBS “Maliyyə Alətləri” standartları ilə birlikdə icazə verilir.

Öhdəliklərin təsnifatına aydınlıq gətirilməsi ilə bağlı 1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər – 2020-ci il yanvar ayında BMUSŞ “Cari və Uzunmüddətli olmaqla, Öhdəliklərin Təsnifatı”-nı (1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər) dərc etmişdir. Düzəlişlər öhdəliklərin 1 sayılı BMUS-a əsasən, hesabat tarixinə müqavilə razılaşmaları üzrə təsnifatına daha ümumi yanaşma təklif edir. Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli olmaqla təsnifatı üzrə düzəlişlər (1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər) aktiv, öhdəlik üzrə gəlirlərin və ya xərclərin tanınma müddətinə və ya məbləğinə, eləcə də bu anlayışlar üzrə müəssisənin təqdim etdiyi açıqlamalara deyil, yalnız öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı təqdimatına təsir edir.

Düzəlişlər 1 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədədir və retrospektiv şəkildə tətbiq olunmalıdır. Düzəlişlərin erken tətbiqinə icazə verilir.

Maliyyə Uçotunun Konseptual Əsaslarına İstinad – 3 sayılı MHBS-ə edilən Düzəlişlər - 2020-ci ilin may ayında BMUSŞ tərəfindən 3 sayılı MHBS “Müəssisələrin Birləşməsi” standartına düzəliş dərc edilmişdir. Düzəliş 2018-ci ilin mart ayında dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlılığının Konseptual Əsaslarına istinad ilə birlikdə, bu düzəlişin tələblərini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmədən, 1989-cu ildə dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdimatın Əsaslarına edilən istinadın əvəz olunmasını nəzərdə tutur. Şura eyni zamanda, 37 sayılı BMUS və ya 21 sayılı BMHŞK “Təminatlar” çərçivəsində, ayrı olaraq yaranırsa, borclar və şərti öhdəliklər üçün yaranan potensial ‘2 gün’ mənfəət və ya zərərindən yayınmaq üçün 3 sayılı MHBS-in tanınma prinsipinə istisna da əlavə etmişdir. Eyni zamanda, Şura Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Əsaslarına istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək şərti aktivlər üçün 3 sayılı MHBS-in mövcud təlimatına dair izahlar verməyi qərarlaşdırdı. Dəyişikliklər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və perspektivli şəkildə tətbiq olunur.

Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar- 16 sayılı BMUS-a edilən Düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, BMUSŞ müəssisələrin əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərindən, rəhbərliyin nəzərdə tutduğu qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün həmin aktivləri lazımı yerə və şəraitə çatdırarkən istehsal olunan aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri çıxmağı qadağan edən “Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar – Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar” düzəlişini dərc etmişdir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri və bu aktivlərin istehsal xərclərini mənfəət və zərər hesabında tanıyır. Dəyişiklik 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və müəssisənin düzəliş ilk dəfə tətbiq etdiyi zaman təqdim olunan ən erkən dövrün başlanğıcında və ya ondan sonra istifadəyə verilə bilən əmlak, tikili və avadanlıqlara retrospektiv şəkildə tətbiq edilməlidir.

Ağır Şərtli Müqavilələr – Müqavilənin Yerinə Yetirilməsinə dair Xərclər – 37 sayılı BMUS-a edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, BMUSŞ, 37 sayılı BMUS-a müqavilənin ağır şərtli və ya zərər yaradan olduğunu qiymətləndirərək müəssisənin hansı xərcləri nəzərə alması barədə düzəlişlər etmişdir. Düzəlişlər “birbaşa əlaqəli xərc yanaşması”-ni tətbiq edir. Mal və ya xidmətləri təmin etmək üçün birbaşa müqaviləyə aid olan xərclərə həm artan xərclər, həm də müqavilə fəaliyyətləri ilə birbaşa əlaqəli xərclərin bölüşdürülməsi daxildir. Ümumi və inzibati xərclər birbaşa müqavilə ilə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə qarşı tərəf üçün açıq şəkildə ödənilməli olmadıqca istisna olunur. Düzəlişlər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1 sayılı MHBS “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlılığı Standartlarının İlk dəfə Tətbiqi” – ilkin tətbiq edən törəmə olaraq, 2018-2020-ci il üzrə illik təkmilləşdirmələr çərçivəsində 1 sayılı MHBS-də “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının ilk dəfə qəbul edilməsi”ndə dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik ana müəssisənin MHBS-ə keçid tarixinə əsasən, ana müəssisə tərəfindən bildirilən məbləğlərdən istifadə etməklə, məcmu çevirmələr üzrə fərqlərini ölçmək üçün 1 sayılı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir törəmə müəssisəyə icazə verir. Bu düzəliş 1 sayılı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir asılı və ya birgə müəssisəyə də tətbiq edilir. Dəyişiklik 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

9 sayılı MHBS Maliyyə Alətləri - Maliyyə öhdəliklərinin silinməsi üzrə “10 faiz” dəyərində test üzrə iştirak haqqı. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, BMUSŞ 9 sayılı MHBS-ə düzəliş etmişdir. Düzəliş bir müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub olmadığını qiymətləndirərkən əlavə etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu rüsumlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən başqasının adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxil olmaqla borcalanla borc verən arasında ödənilən və ya alınan ödənişlər daxildir. Müəssisə düzəlişi müəssisənin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilmiş və ya mübadilə edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edilir. Düzəliş 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Bank müəssisənin bu düzəlişin ilk tətbiq olunduğu illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilən və ya mübadilə edilən maliyyə öhdəliklərinə düzəlişləri tətbiq edəcəkdir.

“41 sayılı BMUS Kənd Təsərrüfatı” – Ədalətli dəyər ölçmələrində vergiqoyma. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, BMUSŞ 41 sayılı BMUS Kənd Təsərrüfatı Standartına dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik 41 sayılı BMUS-un 22-ci bəndində müəssisələrin, 41 sayılı BMUS çərçivəsində aktivlərin ədalətli dəyərini ölçərkən vergitutma üçün pul axınlarını istisna etməsi tələbini aradan qaldırır. Müəssisə düzəlişləri 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan ilk illik hesabat dövrünün başlanğıcında və ya bu tarixdən sonra ədalətli dəyər ölçmələrinə perspektivli şəkildə tətbiq edilir. Düzəlişin erkən tətbiqinə icazə verilir.

10 sayılı MHBS “Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları” və 28 sayılı BMUS (düzəlişlər): “İnvestor və onun Asılı və ya Birgə Müəssisəsi arasında Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi”–10 sayılı MHBS və 28 sayılı BMUS-a edilən düzəlişlər investor, onun asılı müəssisəsi və birgə müəssisə arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi üzrə vəziyyəti özündə ehtiva edir. Düzəlişlər, xüsusi olaraq, kapital metodu ilə konsolidasiya edilən əlaqəli və birgə müəssisələrlə biznes əməliyyatları aparmayan törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı olan gəlir və zərərlərin, ana müəssisənin mənfəət və zərər hesabatında əlaqəsi olmayan investora həmin əlaqəli və ya birgə müəssisədə olan payına düşən hissəyə müdaxilə etməmək şərtlə tanınmasını tələb edir.

Eynilə, istənilən keçmiş törəmə müəssisədə (kapital metodu ilə konsolidasiya edilən assosiasiya və birgə müəssisəyə çevrildikdə) saxlanılan investisiyanın ədalətli dəyərle yenidən ölçülməsindən irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan investorların yeni assosiasiya və ya birgə müəssisədəki payları müqabilində tanınır. Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi hələ ki, MUBSS tərəfindən müəyyən edilməmişdir, lakin düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

Əksi qeyd olunmadığı halda, yeni standartların Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərəcəyi gözlənilir.

4. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT TƏXMİNLƏRİ VƏ QIYMƏTLƏNDİRİLMƏLƏRİ

Qiymətləndirmənin qeyri-müəyyənliyi

Bankın uçot qaydalarını tətbiq edərkən, rəhbərlik, qiymətləndirmələrdən əlavə, maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş məbləğlərə daha əhəmiyyətli şəkildə təsir göstərmiş aşağıdakı təxminlərdən istifadə etmiş və ehtimallar vermişdir. İstifadə edilmiş ən əhəmiyyətli təxminlər və ehtimallar aşağıda göstərilir:

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmiş maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri fəal bazardan əldə edilə bilməyəndə, onlar riyazi modellərin işlədilməsini özündə daxil edən müxtəlif qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu modellər üçün ilkin verilənlər mümkün olanda müşahidə edilə bilən bazardan götürülür, mümkün olmayanda isə ədalətli dəyərlərin müəyyən edilməsi üçün müəyyən dərəcədə təxminlərin istifadə edilməsi tələb olunur. Əlavə təfəsilatlar 22 sayılı Qeyd-də təqdim olunur.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Maliyyə aktivləri üzrə dəyersizləşmə zərərləri

Maliyyə aktivlərinin bütün kateqoriyaları üzrə dəyersizləşmə zərərlərinin ölçülməsi təxminlərin işlədilməsini tələb edir, xüsusilə, dəyersizləşmə zərərləri müəyyən edilərkən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin məbləği və vaxtı və girov dəyərləri, eləcə də kredit riskində əhəmiyyətli artım qiymətləndirilməlidir. Bu qiymətləndirmələr bir neçə amildən irəli gəlir ki, bunların dəyişməsi müxtəlif səviyyəli ehtiyatlarla nəticələnə bilər. Bank tərəfindən EOKZ-nin hesablamaları müxtəlif giriş məlumatlarının seçimi və onların qarşılıqlı əlaqəsi ilə bağlı bir sıra müvafiq fərziyyələri əhatə edən kompleks modellərin nəticəsidir. Uçot təxminləri və qiymətləndirmələri hesab olunan EOKZ modellərinin elementləri bunlardır:

- ▶ Kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını və müvafiq olaraq maliyyə aktivləri üçün ehtiyatların LTECL əsasında ölçülməsi olub-olmadığını qiymətləndirmək, eləcə də keyfiyyətin qiymətləndirilməsi üçün Bankın meyarı;
- ▶ EOKZ-ləri ümumi əsasla qiymətləndirilən maliyyə aktivlərinin seqmentlərə bölünməsi;
- ▶ EOKZ modellərinin, o cümlədən müxtəlif düsturların və giriş məlumatları seçiminin işlənilib hazırlanması;
- ▶ Makroiqtisadi ssenarilər ilə işsizlik səviyyəsi və girov dəyərləri kimi iqtisadi giriş məlumatları arasındakı əlaqənin və DE (defolt ehtimalı), DHRH (defolt halında riskin həcmi) və DHZ (defolt halında zərər) əmsallarına təsirin müəyyənləşdirilməsi;
- ▶ EOKZ modelləri üçün iqtisadi giriş məlumatlarını əldə etmək üçün perspektiv makroiqtisadi ssenarilərin seçilməsi və onların həyata keçirilə bilməsinin qiymətləndirilməsi.

Əlavə məlumat 7 və 21 sayılı Qeydlərdə təqdim olunur.

İcarələr – artan faiz dərəcəsinin qiymətləndirilməsi

Bank icarədə nəzərdə tutulan faiz dərəcəsinə dərhal müəyyən edə bilmir və bu səbəbdən icarə öhdəliklərinin ölçülməsi üçün artan faiz dərəcəsinə (AFD) istifadə edir. AFD Bankın oxşar şərt və oxşar girovla oxşar iqtisadi mühitdə istifadə hüququ olan aktivə oxşar dəyərli aktivin əldə edilməsi üçün tələb olunan vəsaitlərin borca alınması üçün ödəməli olduğu faiz dərəcəsidir. Beləliklə, AFD Bankın nəyi "ödəməli olduğunu" əks etdirir, bu isə heç bir müşahidə edilən dərəcələr olmadıqda və ya icarə şərtlərini əks etdirmək üçün düzəliş edilməli olduqda qiymətləndirilmənin aparılmasını tələb edir.

Bank AFD-ni mümkün olduqda müşahidə edilən giriş məlumatlarından (bazardakı faiz dərəcələri kimi) istifadə etməklə qiymətləndirir və müəssisə ilə bağlı müəyyən qiymətləndirmələr (məs. Bankın kredit reytingi) aparmalıdır. Daha ətraflı məlumatlar 3-cü Qeyddə təqdim edilir.

Vergi qoyma

Azərbaycanda vergi qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruz qalır. Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şərhə münasibdir və Bankın vergi mövqeyi qəbul ediləcəkdir.

5. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKİVALENTLƏRİ

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Kassada olan pul vəsaitləri	24,996	22,730
ARMB-də cari hesablar	38,618	48,543
Digər banklarda cari hesablar	34,731	23,115
ARMB-də müddəti 90 günə qədər olan müddətli depozitlər	-	10,962
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	98,345	105,350

Digər banklarda cari hesablara rezident və qeyri-rezident banklarda, müvafiq olaraq, 26 min AZN (2020-ci il: 216 min AZN) və 34,705 min AZN (2020-ci il: 22,899 min AZN) məbləğində müxbir hesabların qalıqları daxildir.

Pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinin bütün qalıqları 1-ci Mərhələyə bölüşdürülür. 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə Bankın pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə aid olan EOKZ sıfıradək yuvarlaqlaşdırılır.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6. KREDİT TƏŞKİLATLARINDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Müddəti 90 gündən çox olan müddətli depozitlər	3,001	3,427
ARMB-də məcburi ehtiyat	890	918
Kredit təşkilatlarında blok edilmiş hesablar	377	722
Kredit təşkilatlarında 90 günə qədər geri satınalma müqavilələri	185	-
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	4,453	5,067

31 dekabr 2021-ci il tarixinə müddəti 90 gündən çox olan müddətli depozitlərə bir rezident kredit təşkilatında 3,001 min AZN məbləğində (2020-ci il: bir rezident kredit təşkilatında yerləşdirilmiş, müvafiq olaraq, 3,427 min AZN məbləğində) yerləşdirilmiş vəsait daxildir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə kredit təşkilatlarında blok edilmiş hesablar bir müştəriyə (2020-ci il: iki müştəri) verilmiş zəmanət və akkreditivlər (2020-ci il: zəmanət və akkreditivlər) üzrə bir (2020-ci il: bir) qeyri-rezident kredit təşkilatı tərəfindən blok edilmiş vəsaitləri ifadə edir.

Kredit təşkilatları ARMB-də müştərilərdən AZN və xarici valyuta ilə cəlb etdikləri vəsaitlərin əvvəlki ay üzrə orta səviyyəsinin, müvafiq olaraq, illik 0.5% (2020-ci il: 0.5%) və 1% (2020-ci il: 1%) dərəcəsində faiz qazandırmayan pul depozitini (məcburi ehtiyat) saxlamalıdır. Bankın bu depoziti geri almaq imkanı qanunvericiliklə məhdudlaşdırılır.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərə daxil edilmiş faiz gəliri sıfır (31 dekabr 2020-ci il: 38 min AZN) təşkil etmişdir.

Kredit təşkilatlarından alınacaq bütün qalıqlar 1-ci Mərhələyə aid edilir. 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərə aid olan EOKZ sıfıradək yuvarlaqlaşdırılır.

7. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri	105,695	80,309
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri	83,344	49,073
Korporativ kreditlər	32,109	31,143
Dövlət müəssisələrinə verilmiş kreditlər	11,921	6,312
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar	3,552	1,922
Amortizasiya olunmuş dəyerdə müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	236,621	168,759
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(8,968)	(8,511)
Amortizasiya olunmuş dəyerdə müştərilərə verilmiş kreditlər	227,653	160,248

Müştərilərə verilmiş kreditlərin təmərküzləşməsi

Kreditlər əsas etibarilə aşağıdakı sənaye sahələri üzrə verilmişdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Fiziki şəxslər	189,039	129,382
Ticarət müəssisələri	27,482	13,915
Neft və qaz	11,921	4,938
Nəqliyyat	2,870	6,312
İstehsal	1,558	588
Kənd təsərrüfatı və qida məhsullarının emalı	99	1,144
Telekommunikasiya	-	2,758
Metallurgiya	-	1,978
Digər	3,652	7,744
Müştərilərə verilmiş kreditlər, ümumi	236,621	168,759

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın on (2020-ci il: on) ən iri borcalanından alınmalı olan 35,404 min AZN və ya ümumi kredit portfelinin 14.9%-i (2020-ci il: 27,632 min AZN və ya 16%) ilə təmsil olunan kreditlərin cəmləşməsi olmuşdur. Bu kreditlər üzrə 2,833 min AZN (2020-ci il: 2,453 min AZN) məbləğində ehtiyat tanınmışdır.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə, müştərilərə verilmiş kreditlərə daxil olan yığılmış faiz gəlirləri 3,673 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 2,982 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il ərzində Bank, COVID-19 yenidənqurma proqramı çərçivəsində 2,602 min AZN məbləğində (2020-ci il: 4,855 min AZN) kreditləri restrukturizasiya etmişdir.

Müştərilərə verilmiş amortizasiya edilən dəyərde kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il ərzində fiziki şəxslərə verilmiş ipoteka kreditləri ilə əlaqədar ümumi qalıq dəyərində və müvafiq EOKZ-də dəyişikliklər təhlil edilir:

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər –

<i>ipoteka kreditləri</i>	<i>1-ci Mərhələ</i>	<i>2-ci Mərhələ</i>	<i>3-cü Mərhələ</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	79,181	691	437	80,309
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	30,536	55	132	30,723
Ödənilmiş aktivlər	(5,226)	(20)	(91)	(5,337)
1-ci Mərhələyə köçürmələr	331	(293)	(38)	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	(410)	552	(142)	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	(227)	(210)	437	-
Diskont üzrə düzəliş	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	104,185	775	735	105,695

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər –

<i>ipoteka kreditləri</i>	<i>1-ci Mərhələ</i>	<i>2-ci Mərhələ</i>	<i>3-cü Mərhələ</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2021-ci il tarixinə EOKZ	(292)	(80)	(59)	(431)
Mənfəət və ya zərərdə kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir edən hərəkətlər				
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(27)	(13)	(13)	(53)
Ödənilmiş aktivlər	4	-	6	10
1-ci Mərhələyə köçürmələr	(73)	69	4	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	2	(12)	10	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	2	14	(16)	-
Xalis zərər üzrə ehtiyatın yenidən qiymətləndirilməsi	310	(51)	(52)	207
Mənfəət və ya zərərdə kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir etməyən				
Diskont üzrə düzəliş (3-cü mərhələ kreditləri üçün faiz gəlirində azalma kimi tanınır)	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	(74)	(73)	(120)	(267)

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il ərzində fiziki şəxslərə verilmiş istehlak kreditləri ilə əlaqədar ümumi qalıq dəyərində və müvafiq EOKZ-də dəyişikliklər təhlil edilir:

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	43,671	1,234	3,894	274	49,073
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	62,825	455	426	-	63,706
Ödənilmiş aktivlər	(27,637)	(594)	(1,188)	(84)	(29,503)
SƏKD-nin xalis yenidən qiymətləndirilməsi	-	-	-	22	22
1-ci Mərhələyə köçürmələr	521	(343)	(178)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	(624)	800	(176)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	(1,116)	(499)	1,615	-	-
Diskont üzrə düzəliş	-	-	(55)	-	(55)
Bərpalar	-	-	107	-	107
Silinmiş məbləğlər	-	-	(6)	-	(6)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	77,640	1,053	4,439	212	83,344

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə EOKZ	(740)	(143)	(2,416)	(3,299)
Mənfəət və ya zərərdə kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir edən hərəkətlər				
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(1,002)	(219)	(306)	(1,527)
Ödənilmiş aktivlər	294	105	261	660
1-ci Mərhələyə köçürmələr	(140)	93	47	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	9	(41)	32	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	16	174	(190)	-
Xalis zərər üzrə ehtiyatın yenidən qiymətləndirilməsi	447	(382)	187	252
Mənfəət və ya zərərdə kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir etməyən hərəkətlər				
Diskont üzrə düzəliş (3-cü mərhələ kreditləri üçün faiz gəlirində azalma kimi tanınır)	-	-	55	55
Bərpalar	-	-	(107)	(107)
Silinmiş məbləğlər	-	-	6	6
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	(1,116)	(413)	(2,431)	(3,960)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il ərzində korporativ kreditlərlə əlaqədar ümumi qalıq dəyərində və müvafiq EOKZ-də dəyişikliklər təhlil edilir:

Korporativ kreditlər

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	19,988	3,225	7,930	31,143
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	9,640	530	1,657	11,827
Ödənilmiş aktivlər	(8,131)	(2,319)	(2,623)	(13,073)
1-ci Mərhələyə köçürmələr	3,002	(274)	(2,728)	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	146	(146)	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	(40)	(501)	541	-
Diskont üzrə düzəliş	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	2,236	2,236
Silinmiş məbləğlər	-	-	(24)	(24)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	24,459	807	6,843	32,109

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Korporativ kreditlər	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə EOKZ	(943)	(411)	(2,678)	(4,032)
Mənfəət və ya zərərde kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir edən hərəkətlər				
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(309)	(225)	(894)	(1,428)
Ödənilmiş aktivlər	241	585	13	839
1-ci Mərhələyə köçürmələr	(203)	47	156	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	(79)	79	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	-	15	(15)	-
Xalis zərər üzrə ehtiyatın yenidən qiymətləndirilməsi	584	(225)	2,408	2,767
Mənfəət və ya zərərde kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir etməyən hərəkətlər				
Diskont üzrə düzəliş (3-cü mərhələ kreditləri üçün faiz gəlirində azalma kimi tanınır)	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	(2,236)	(2,236)
Silinmiş məbləğlər	-	-	24	24
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	(630)	(293)	(3,143)	(4,066)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il ərzində dövlət müəssisələrinə kreditlər ilə əlaqəli olan ümumi qalıq dəyərində və müvafiq EOKZ-də dəyişikliklər təhlil edilir:

Dövlət müəssisələrinə kreditlər	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	6,312	-	-	6,312
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	11,921	-	-	11,921
Ödənilmiş aktivlər	(6,312)	-	-	(6,312)
1-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
Diskont üzrə düzəliş	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	11,921	-	-	11,921

Dövlət müəssisələrinə kreditlər	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə EOKZ	-	-	-	-
Mənfəət və ya zərərde kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir edən hərəkətlər				
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	-	-	-	-
Ödənilmiş aktivlər	-	-	-	-
1-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
Xalis zərər üzrə ehtiyatın yenidən qiymətləndirilməsi	-	-	-	-
Mənfəət və ya zərərde kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir etməyən hərəkətlər				
Diskont üzrə düzəliş (3-cü mərhələ kreditləri üçün faiz gəlirində azalma kimi tanınır)	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	-	-	-	-

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il ərzində fiziki şəxslərə sahibkarlıq fəaliyyəti üçün verilmiş kreditlərlə əlaqəli olan ümumi qalıq dəyərində və müvafiq EOKZ-də dəyişikliklər təhlil edilir:

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	273	489	1,160	1,922
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	1,899	547	6	2,452
Ödənilmiş aktivlər	(278)	(443)	(372)	(1,093)
1-ci Mərhələyə köçürmələr	49	(49)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	25	(25)	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	(24)	(3)	27	-
Diskont üzrə düzəliş	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	271	271
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	1,919	566	1,067	3,552

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə EOKZ	(4)	(121)	(624)	(749)
Mənfəət və ya zərərde kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir edən hərəkətlər				
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(69)	-	(2)	(71)
Ödənilmiş aktivlər	-	101	16	117
1-ci Mərhələyə köçürmələr	(21)	21	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	(25)	25	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	-	1	(1)	-
Xalis zərər üzrə ehtiyatın yenidən qiymətləndirilməsi	24	18	257	299
Mənfəət və ya zərərde kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir etməyən hərəkətlər				
Diskont üzrə düzəliş (3-cü mərhələ kreditləri üçün faiz gəlirində azalma kimi tanınır)	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	(271)	(271)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	(70)	(5)	(600)	(675)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində fiziki şəxslərə verilmiş ipoteka kreditləri ilə bağlı ümumi qalıq dəyərində və müvafiq EOKZ-də dəyişikliklər təhlil edilir:

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	61,392	241	117	61,750
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	21,781	-	-	21,781
Ödənilmiş aktivlər	(3,212)	(7)	(3)	(3,222)
1-ci Mərhələyə köçürmələr	263	(146)	(117)	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	(696)	696	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	(347)	(93)	440	-
Diskont üzrə düzəliş	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	79,181	691	437	80,309

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər –

ipoteka kreditləri	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə EOKZ	(333)	(84)	(41)	(458)
<i>Mənfəət və ya zərərde kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir edən hərəkətlər</i>				
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(104)	-	-	(104)
Ödənilmiş aktivlər	17	1	5	23
1-ci Mərhələyə köçürmələr	(92)	51	41	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	4	33	(37)	-
Xalis zərər üzrə ehtiyatın yenidən qiymətləndirilməsi	216	(81)	(27)	108
<i>Mənfəət və ya zərərde kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir etməyən hərəkətlər</i>				
Diskont üzrə düzəliş (3-cü mərhələ kreditləri üçün faiz gəlirində azalma kimi tanınır)	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	(292)	(80)	(59)	(431)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində fiziki şəxslərə verilmiş istehlak kreditləri ilə əlaqədar ümumi qalığ dəyərində və müvafiq EOKZ-də dəyişikliklər təhlil edilir:

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər –

istehlak kreditləri	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə ümumi qalığ dəyəri	62,545	358	2,129	-	65,032
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	26,066	-	-	-	26,066
Ödənilmiş aktivlər	(40,943)	(431)	(824)	(36)	(42,234)
SƏKD-nin xalis yenidən qiymətləndirilməsi	-	-	-	310	310
1-ci Mərhələyə köçürmələr	95	(37)	(58)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	(1,499)	1,547	(48)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	(2,593)	(203)	2,796	-	-
Diskont üzrə düzəliş	-	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	193	-	193
Silinmiş məbləğlər	-	-	(294)	-	(294)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	43,671	1,234	3,894	274	49,073

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər –

istehlak kreditləri	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə EOKZ	(304)	(89)	(1,336)	(1,729)
<i>Mənfəət və ya zərərde kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir edən hərəkətlər</i>				
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(914)	-	-	(914)
Ödənilmiş aktivlər	194	23	485	702
1-ci Mərhələyə köçürmələr	(38)	12	26	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	(17)	17	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	359	45	(404)	-
Xalis zərər üzrə ehtiyatın yenidən qiymətləndirilməsi	(37)	(117)	(1,305)	(1,459)
<i>Mənfəət və ya zərərde kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir etməyən hərəkətlər</i>				
Diskont üzrə düzəliş (3-cü mərhələ kreditləri üçün faiz gəlirində azalma kimi tanınır)	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	(193)	(193)
Silinmiş məbləğlər	-	-	294	294
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	(740)	(143)	(2,416)	(3,299)

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində korporativ kreditlərlə əlaqədar ümumi qalıq dəyərində və müvafiq EOKZ-də dəyişikliklər təhlil edilir:

Korporativ kreditlər	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	35,590	-	9,924	45,514
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	18,365	-	-	18,365
Ödənilmiş aktivlər	(27,626)	-	(2,547)	(30,173)
1-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	(3,225)	3,225	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	(3,116)	-	3,116	-
Diskont üzrə düzəliş	-	-	(66)	(66)
Bərpalar	-	-	1,355	1,355
Silinmiş məbləğlər	-	-	(3,852)	(3,852)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	19,988	3,225	7,930	31,143

Korporativ kreditlər	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə EOKZ	(1,439)	-	(6,209)	(7,648)
Mənfəət və ya zərərdə kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərç)/qaytarılmasına təsir edən hərəkətlər	-	-	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(886)	-	-	(886)
Ödənilmiş aktivlər	978	-	2,309	3,287
1-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	289	-	(289)	-
Xalis zərər üzrə ehtiyatın yenidən qiymətləndirilməsi	115	(411)	(1,052)	(1,348)
Mənfəət və ya zərərdə kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərç)/qaytarılmasına təsir etməyən hərəkətlər	-	-	-	-
Diskont üzrə düzəliş (3-cü mərhələ kreditləri üçün faiz gəlirində azalma kimi tanınır)	-	-	66	66
Bərpalar	-	-	(1,355)	(1,355)
Silinmiş məbləğlər	-	-	3,852	3,852
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	(943)	(411)	(2,678)	(4,032)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində dövlət müəssisələrinə kreditlər ilə əlaqəli olan ümumi qalıq dəyərində və müvafiq EOKZ-də dəyişikliklər təhlil edilir:

Dövlət müəssisələrinə kreditlər	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	16,323	-	-	16,323
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	-	-	-	-
Ödənilmiş aktivlər	(10,011)	-	-	(10,011)
1-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
Diskont üzrə düzəliş	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	6,312	-	-	6,312

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

<i>Dövlət müəssisələrinə kreditlər</i>	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə EOKZ	-	-	-	-
<i>Mənfəət və ya zərərdə kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir edən hərəkətlər</i>	-	-	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	-	-	-	-
Ödənilmiş aktivlər	-	-	-	-
1-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
Xalis zərər üzrə ehtiyatın yenidən qiymətləndirilməsi	-	-	-	-
<i>Mənfəət və ya zərərdə kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir etməyən hərəkətlər</i>	-	-	-	-
Diskont üzrə düzəliş (3-cü mərhələ kreditləri üçün faiz gəlirində azalma kimi tanınır)	-	-	-	-
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	-	-	-	-

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində fiziki şəxslərə sahibkarlıq fəaliyyəti üçün verilmiş kreditlərlə əlaqəli olan ümumi qalıq dəyərində və müvafiq EOKZ-də dəyişikliklər təhlil edilir:

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	602	-	1,875	2,477
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	558	-	-	558
Ödənilmiş aktivlər	(312)	(17)	(464)	(793)
1-ci Mərhələyə köçürmələr	19	-	(19)	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	(506)	506	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	(88)	-	88	-
Diskont üzrə düzəliş	-	-	46	46
Bərpalar	-	-	(366)	(366)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	273	489	1,160	1,922

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə EOKZ	(27)	-	(965)	(992)
<i>Mənfəət və ya zərərdə kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir edən hərəkətlər</i>	-	-	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(111)	-	-	(111)
Ödənilmiş aktivlər	14	-	89	103
1-ci Mərhələyə köçürmələr	(7)	-	7	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	107	(107)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	6	-	(6)	-
Xalis zərər üzrə ehtiyatın yenidən qiymətləndirilməsi	14	(14)	(69)	(69)
<i>Mənfəət və ya zərərdə kredit zərəri üzrə ehtiyatın (xərci)/qaytarılmasına təsir etməyən hərəkətlər</i>	-	-	-	-
Diskont üzrə düzəliş (3-cü mərhələ kreditləri üçün faiz gəlirində azalma kimi tanınır)	-	-	(46)	(46)
Bərpalar	-	-	366	366
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	(4)	(121)	(624)	(749)

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Girov və kreditin keyfiyyətini artıran digər amillər

Tələb olunan girovun məbləği və növü biznes tərəfdaşının kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Girov növlərinin münasibliyi və qiymətləndirmə parametrlərinə dair qaydalar tətbiq edilir.

Alınmış girovların əsas növləri aşağıdakılardır:

- Korporativ və dövlət kreditləri üçün daşınmaz əmlak və blok edilmiş pul vasitələri üzrə girovlar;
- Pərakəndə kreditlərin, ipoteka kreditlərinin verilməsi üçün yaşayış mülkləri üzrə girovlar.

Rəhbərlik kreditin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatın münasibliyini nəzərdən keçirdiyi zaman girovun bazar dəyərində nəzarət edir və müvafiq razılaşmaya uyğun olaraq əlavə girov tələb edir. 31 dekabr 2021-ci ildə 3-cü Mərhələdə girovla təmin edilmiş kreditlər üzrə maksimal risk həcmi 10,768 min AZN (2020-ci il: 13,420 min AZN) olmuşdur, bunun üçün 4,827 min AZN (2020-ci il: 5,775 min AZN) məbləğində EOKZ yaradılmışdır. Bu kreditlər üzrə girov olmadığı təqdirdə, bu kreditlər üzrə EOKZ 8,927 min AZN (2020-ci il: 7,957 min AZN) olardı.

Bazar dərəcəsindən aşağı faiz dərəcəsi ilə verilmiş kreditlər

2021-ci ildə Bank müştəriyə bazar dərəcəsindən aşağı faiz dərəcəsi ilə kreditin qısamüddətli ödəmə müddətinə görə ilkin tanınma zamanı tanınan hər hansı gəlir və ya zərər olmadan 11,921 min AZN məbləğində (2020-ci il: sıfır) kredit vermişdir. Bu, Azərbaycan Respublikasının iki kommersiya bankı ilə birgə verilmiş və Maliyyə Nazirliyinin zəmanəti ilə təmin edilmiş sindikatlaşdırılmış kreditdir.

8. İNVESTİSİYA QIYMƏTLİ KAĞIZLARI

İnvestisiya qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
DMGVƏD üzrə borc qiymətli kağızları		
ARMB-nin buraxdığı notlar	18,883	29,628
Korporativ istiqrazlar	17,049	5,422
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin buraxdığı notlar	12,691	24,369
	48,623	59,419
DMGVƏD üzrə kapital qiymətli kağızları		
Korporativ səhmlər	-	45
	-	45
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	48,623	59,464

Kredit zərərləri üzrə ehtiyatların hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2021-ci il	2020-ci il
1 yanvar tarixinə EOKZ	(54)	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(107)	(54)
31 dekabr tarixinə EOKZ	(161)	(54)

İnvestisiya qiymətli kağızlarının bütün qalıqları 1-ci Mərhələyə bölüşdürülmüşdür.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə investisiya qiymətli kağızlarına daxil olan hesablanmış faiz gəlirləri 253 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 327 min AZN) təşkil etmişdir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

9. ƏMLAK VƏ AVADALIQLAR

Əmlak və avadanlıqlarda hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Mebel və qurğular	Kompüterlər	Nəqliyyat vasitələri	Digər əsas vəsaitlər	İcarəyə götürülmüş aktivlərin təkmilləş- dirilməsi	İstifadə hüququ olan aktiv	Cəmi
Maya dəyəri							
1 yanvar 2020-ci il	4,046	3,982	997	244	3,010	6,539	18,818
Əlavələr	629	517	20	41	242	324	1,773
İcarə müqavilələrinin silinməsi/ləğvi	-	-	-	-	-	(452)	(452)
İcarələr üzrə modifikasiya	-	-	-	-	-	(253)	(253)
31 dekabr 2020-ci il	4,675	4,499	1,017	285	3,252	6,158	19,886
Əlavələr	438	626	117	3	1,125	1,306	3,615
İcarə müqavilələrinin silinməsi/ləğvi	(84)	(93)	(180)	(3)	-	(230)	(590)
İcarələr üzrə modifikasiya	-	-	-	-	-	1,768	1,768
31 dekabr 2021-ci il	5,029	5,032	954	285	4,377	9,002	24,679
Yığılmış amortizasiya							
1 yanvar 2020-ci il	(2,737)	(2,380)	(917)	(174)	(1,434)	(2,111)	(9,753)
Dəyersizləşmə üzrə xərclər	(332)	(295)	(81)	(41)	(835)	(2,048)	(3,632)
Silinmələr	-	-	-	-	-	-	-
31 dekabr 2020-ci il	(3,069)	(2,675)	(998)	(215)	(2,269)	(4,159)	(13,385)
Dəyersizləşmə üzrə xərclər	(394)	(512)	(30)	(21)	(674)	(1,532)	(3,163)
Silinmələr	84	93	180	3	-	-	360
31 dekabr 2021-ci il	(3,379)	(3,094)	(848)	(233)	(2,943)	(5,691)	(16,188)
Xalis qalıq dəyəri							
31 dekabr 2020-ci il	1,606	1,824	19	70	983	1,999	6,501
31 dekabr 2021-ci il	1,650	1,938	106	52	1,434	3,311	8,491

31 dekabr 2021-ci il tarixinə 4,605 min AZN (2020-ci il: 4,965 min AZN) məbləğində əmlak və avadanlıq tamamilə amortizasiya edilmişdir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

10. QEYRI-MADDİ AKTİVLƏR

Qeyri-maddi aktivlər üzrə hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Lisenzialar	Proqram təminatı	Cəmi
Maya dəyəri			
1 yanvar 2020-ci il	1,846	4,822	6,668
Əlavələr	842	534	1,376
31 dekabr 2020-ci il	2,688	5,356	8,044
Əlavələr	28	625	653
31 dekabr 2021-ci il	2,716	5,981	8,697
Yığılmış amortizasiya			
1 yanvar 2020-ci il	(574)	(830)	(1,404)
Amortizasiya xərcləri	(180)	(558)	(738)
31 dekabr 2020-ci il	(754)	(1,388)	(2,142)
Amortizasiya xərcləri	(323)	(514)	(837)
31 dekabr 2021-ci il	(1,077)	(1,902)	(2,979)
Xalis qalıq dəyəri			
31 dekabr 2020-ci il	1,934	3,968	5,902
31 dekabr 2021-ci il	1,639	4,079	5,718

31 dekabr 2021-ci il tarixinə 16 min AZN (2020-ci il: 16 min AZN) olan qeyri-maddi aktivlər tamamilə amortizasiya edilmişdir.

11. VERGİQOYMA

Korporativ mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Cari mənfəət vergisi xərci	(336)	(400)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi krediti – müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi	48	208
Əlavə edilsin; digər məcmu gəlirdə tanınmış təxirə salınmış mənfəət vergisi	62	-
Mənfəət vergisi xərci	(226)	(192)

İl ərzində digər məcmu gəlirə aid edilmiş və ya kreditləşdirilmiş maddələrlə bağlı olan təxirə salınmış mənfəət vergisi aşağıda təqdim olunur:

	2021-ci il	2020-ci il
DMGVƏD ilə ölçülmüş borc alətləri üzrə xalis gəlirlər üzrə vergi	(62)	-
Digər məcmu gəlirə aid edilmiş mənfəət vergisi	(62)	-

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Effektiv mənfəət vergisi dərəcəsi yerli qanunvericiliyə uyğun mənfəət vergisi dərəcəsindən fərqlənir. Aşağıdakı cədvəldə yerli qanunvericilik əsasında mənfəət vergisi xərci faktiki xərclərlə tutuşdurulur:

	2021-ci il	2020-ci il
Vergidən əvvəlki mənfəət	780	251
Yerli qanunvericiliyə uyğun olan mənfəət vergisinin dərəcəsi	20%	20%
Yerli qanunvericiliyə uyğun dərəcə ilə nəzəri mənfəət vergisi xərci	(156)	(50)
Çıxılmayan xərclərin vergiyə təsiri	(70)	(142)
Mənfəət vergisi xərci	(226)	(192)

31 dekabr tarixində təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri və onların müvafiq illərdə hərəkətləri aşağıda təqdim olunur:

	Müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi			Müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi		
	1 yanvar 2020-ci il	Mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda	Digər məcmu gəlirdə	31 dekabr 2020-ci il	Mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda	Digər məcmu gəlirdə
Çıxılan müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri						
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	-	(10)	-	(10)	64	-
İcarə öhdəlikləri	(380)	808	-	428	(283)	-
Digər öhdəliklər	305	31	-	336	246	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	86	(5)	-	81	(17)	(62)
Əmlak və avadanlıq	488	(538)	-	(50)	390	-
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	499	286	-	785	400	(62)
Vergi tutulan müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri						
Qeyri-maddi aktivlər	(80)	(200)	-	(280)	80	-
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	(76)	(3)	-	(79)	2	-
Banklar və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	(153)	45	-	(108)	(16)	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(65)	(12)	-	(77)	(255)	-
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	(10)	10	-	-	-	-
Digər aktivlər	(124)	82	-	(42)	(101)	-
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	(508)	(78)	-	(586)	(290)	-
Xalis təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri/(öhdəlikləri)	(9)	208	-	199	110	(62)

12. KREDİT ZƏRƏRİNİN BƏRPASI VƏ DİGƏR DƏYƏRSİZLƏŞMƏ VƏ EHTİYATLAR

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda qeydə alınmış maliyyə alətləri üzrə EOKZ xərcləri göstərilir:

	Qeyd	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Amortizasiya olunmuş dəyərə müştərilərə verilmiş kreditlər	7	89	(29)	2,012	22	2,094
İnvestisiya qiymətli kağızları		(107)	-	-	-	(107)
Maliyyə aktivləri üzrə kredit zərərinin bərpası/(zərəri)		(18)	(29)	2,012	22	1,987
Maliyyə zəmanətləri	17	412	-	-	-	412
Kreditlə bağlı öhdəliklər		412	-	-	-	412
Cəmi kredit zərərinin bərpası/(zərəri)		394	(29)	2,012	22	2,399

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda qeydə alınmış maliyyə alətləri üzrə EOKZ xərcləri göstərilir:

	Qeyd	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Amortizasiya olunmuş dəyərə müştərilərə verilmiş kreditlər	7	124	(582)	(210)	310	(358)
Investisiya qiymətli kağızları		(54)	-	-	-	(54)
Maliyyə aktivləri üzrə kredit (zərəri)/zərərinin bərpası		70	(582)	(210)	310	(412)
Maliyyə zəmanətləri	17	(236)	-	-	-	(236)
Akkreditivlər	17	12	-	-	-	12
Kreditlə bağlı öhdəliklər		(224)	-	-	-	(224)
Cəmi kredit (zərəri)/zərərinin bərpası		(154)	(582)	(210)	310	(636)

Digər dəyərsizləşmə ehtiyatları və ehtiyatlardakı hərəkətlər aşağıdakı kimidir:

	İcra zəmanətləri	Bərpa olunmayan vergi mövqeləri	Cəmi
31 dekabr 2019-cu il	(46)	(675)	(721)
Bərpa	46	624	670
31 dekabr 2020-ci il	-	(51)	(51)
31 dekabr 2021-ci il	-	(51)	(51)

Kreditlə bağlı öhdəliklər və icra zəmanətləri üçün ehtiyatlar digər öhdəliklərdə qeydə alınır.

13. DİGƏR AKTİVLƏR VƏ ÖHDƏLİKLƏR

Digər aktivlərə daxildir:

	2021-ci il	2020-ci il
Digər maliyyə aktivləri		
Vasitəçilərdən alınacaq vəsaitlər	8,510	852
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	2,033	2,291
Plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə hesablaşmalar	1,316	659
Svop əməliyyatlar üzrə hesablaşmalar	-	67
Cəmi digər maliyyə aktivləri	11,859	3,869
Digər qeyri-maliyyə aktivləri		
Müsadirə edilmiş girovlar	2,859	1,678
Əmlak, əvadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün avans ödənişləri	712	821
Xidmətlər üzrə avans ödənişləri	678	353
Təxirə salınmış xərclər	555	335
Dövlət büdcəsi ilə hesablaşma	83	4
Cəmi digər qeyri-maliyyə aktivləri	4,887	3,191
Digər aktivlər	16,746	7,060

Digər aktivlərin bütün qalıqları 1-ci Mərhələyə bölünür. 31 dekabr 2021 və 31 dekabr 2020-ci il tarixlərində digər aktivlərə aid edilən EOKZ sıfıra bərabərdir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Digər öhdəliklərə daxildir:

	2021-ci il	2020-ci il
Digər maliyyə öhdəlikləri		
Hesablaşma üzrə vəsaitlər	2,853	2,306
Müştərilərin girov məbləğləri	2,783	-
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	5,636	2,306
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri		
Hesablanmış xərclər	1,477	544
İşçilərə ödəniləcək vəsaitlər	707	732
Təxirə salınmış gəlirlər	497	567
Dövlət büdcəsi ilə hesablaşmalar	341	-
Kreditlə bağlı öhdəlik üzrə EOKZ ehtiyatı və digər ehtiyatlar (17 sayılı Qeyd)	197	609
Cəmi digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	3,219	2,452
Digər öhdəliklər	8,855	4,758

İcarə öhdəliyi üzrə hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2021-ci il	2020-ci il
1 yanvar tarixinə	2,139	4,640
Əlavələr	1,306	324
Modifikasiyalar	1,768	(253)
Silinmələr	(264)	(424)
Güzeştlər	(6)	(132)
Faiz xərcləri	191	357
Ödənişlər	(2,037)	(2,373)
31 dekabr tarixinə	3,097	2,139

Bankın 2021-ci ildə icarə üçün 2,037 min AZN (2020-ci il: 2,373 min AZN) məbləğində cəmi pul çıxışı olmuşdur. Bankın ayrıca istifadə hüququ olan aktivlərinə və icarə öhdəliklərinə 2021-ci ildə 1,306 min AZN (2020-ci il: 324 min AZN) nağdsız əlavələr edilmişdir.

14. KREDİT TƏŞKİLATLARINA VƏ DÖVLƏT QURUMLARINA ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR

Banklar və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanəti Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	102,251	74,046
Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan alınmış kreditlər	5,105	3,547
Cari hesablar	4,820	2,640
Maliyyə Nazirliyinə ödəniləcək vəsaitlər	1,386	14,249
ARMB-yə ödəniləcək vəsaitlər	285	380
Yenidən satın alma müqavilələri üzrə borclar	-	6,006
Blok edilmiş hesablar	-	238
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	113,847	101,106
Zəmanət məktubları üzrə girov saxlanılan vəsaitlər (17 sayılı Qeyd)	-	47
Akkreditivlər üzrə girov saxlanılan vəsaitlər (17 sayılı Qeyd)	-	192

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın Maliyyə Nazirliyi tərəfindən yerləşdirilmiş, ödəmə müddəti 2024-cü ildə başa çatmış və illik 0.5% müqavilə üzrə faiz dərəcəsi olan müddətli depoziti olmuş və kreditin maliyyələşdirilməsi üçün istifadə edilmişdir. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə Bankın Maliyyə Nazirliyi tərəfindən 2021-ci ildə ödəmə müddəti başa çatmış və aylıq LIBOR plus illik 1.75% faiz dərəcəsi ilə Maliyyə Nazirliyi tərəfindən yerləşdirilmiş 6,321 min AZN məbləğində müddətli depoziti olmuşdur.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20 dekabr 2006-cı il tarixində Bank Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu ilə fiziki şəxslərə uzunmüddətli ipoteka kreditləri vermək üçün kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Bu proqram çərçivəsində Banka son ödəmə müddəti 2022-2051-ci il tarixləri olan (2020-ci il: 2021-2050) 1-4% dərəcəsi ilə vəsait verilir (2020-ci il: % 1-4%). Bank bu vəsaitləri müvafiq borcalanlara 8.0%-dən yüksək olmayan dərəcələrlə verir.

23 dekabr 2010-cu ildə Bank Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondu ilə kiçik və orta müəssisələrin maliyyələşdirilməsi üçün kredit razılaşması imzalanmışdır. Bu proqram çərçivəsində vəsaitlər Banka illik 1% (2020-ci il: illik 1%) dərəcəsi ilə verilir və müddəti 2022-2025-ci (2020-ci il: 2021-2024-cü) illərdə başa çatır. Bank bu vəsaitləri müvafiq borcalanlara illik 6% dərəcəsi ilə kreditlər vermək üçün istifadə edir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına ödəniləcək uzunmüddətli kreditlər, 28 fevral 2019-cu ildə imzalanmış “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlı kreditləri ilə bağlı məsələlərin həlli üçün əlavə tədbirlər”in görülməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanına əsasən təqdim edilən vəsaitdir. Kredit müddəti 31 dekabr 2024-cü ildə bitir və illik faiz dərəcəsi 0.1% təşkil edir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlərə daxil olan faiz xərcləri 768 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 446 min AZN) təşkil etmişdir.

15. MÜŞTƏRİLƏRƏ ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR

Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlərə aşağıdakılar daxildir:

	2021-ci il	2020-ci il
Cari hesablar	163,776	134,607
Müddətli depozitlər	67,411	55,165
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	231,187	189,772
Zəmanət məktubları üzrə girov saxlanılan vəsaitlər (17 sayılı Qeyd)	1,393	561
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girov saxlanılan vəsaitlər	1,906	2,205

31 dekabr 2021-ci il tarixində Bankın 10 ən iri müştəri (2020-ci il: 10) qarşısında öhdəliyi 101,970 min AZN və ya müştərilər qarşısında cəmi öhdəliklərin 44%-i (2020-ci il: 90,565 min AZN və ya 48%) qədərində olmuşdur.

Müştəri hesablarının iqtisadi sektorlar üzrə təhlili aşağıda təqdim olunur:

	2021-ci il	2020-ci il
Fiziki şəxslər	98,882	83,854
Sığorta şirkətləri və digər bank olmayan maliyyə təşkilatları	66,462	55,226
Ticarət və xidmət	41,741	24,800
Dövlət və ictimai təşkilatlar	7,966	9,772
Nəqliyyat və rabitə	7,812	4,246
Tikinti	4,891	4,437
İstehsal	1,848	3,537
Kənd təsərrüfatı	181	1,746
Digər	1,404	2,154
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	231,187	189,772

31 dekabr 2021-ci il tarixinə, müştərilərə ödəniləcək vəsaitlərə daxil olan hesablanmış faiz xərcləri 3,040 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 2,584 min AZN) təşkil etmişdir.

16. KAPİTAL

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə Bankın nizamnamə kapitalı, hər səhmin nominal dəyəri 1 (bir) manat olan, təsdiq olunmuş, buraxılmış və tam ödənilmiş 50,000,000 adi səhm ilə təmsil olunur. Hər adi səhm bir səs hüququ verir.

Bankın nizamnamə kapitalı səhmdarlar tərəfindən Azərbaycan manatı ilə qoyulmuşdur və onlar dividendləri və hər hansı kapital paylarını Azərbaycan manatı ilə almaq hüququna malikdirlər.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə Bankın elan edilmiş və ödənilmiş dividendləri mövcud olmamışdır. 24 aprel 2020-ci il tarixində ARMB-nin İdarə Heyəti Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Koronavirus (COVID-19) pandemiyasının və bundan irəli gələrək dünya enerji və səhm bazarlarında baş verən kəskin dalğalanmaların Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatına, makroiqtisadi sabitliyə, ölkədə məşğulluq məsələlərinə və sahibkarlıq subyektlərinə mənfi təsirinə azaldılması ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" 19 mart 2020-ci il tarixli 1950 nömrəli Sərəncamının 10.2-ci bəndinin icrası ilə bağlı Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş "Karantin rejimi müddətində pandemiya zamanı zərər çəkmiş sahələrdə fəaliyyət göstərən sahibkarların öhdəliklərinin tənzimlənməsi məqsədilə kredit təşkilatlarına reqlativ tətilin verilməsi" üzrə 16 sayılı qətnamə ilə bağlı Tədbirlər Planının bir hissəsi olaraq "Koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə əlaqədar kredit təşkilatları üçün müvəqqəti tənzimləmə təlimatları"nı təsdiq etmişdir. Təlimatlara əsasən fərdlər, pandemiya zamanı təsirlənmiş sahibkarlar üçün dəstək paketi, bank sektorunun tənzimləmə bazasının dəyişdirilməsi, sahibkarlıq kreditlərinin təsnifatına dair tənzimləyici tələblər müəyyən edilmişdir. Üstəlik, dividend ödənişləri 1 oktyabr 2021-ci il tarixinədək məhdudlaşdırılmışdır.

Ədalətli dəyər ehtiyatı

Bu ehtiyat DMGVƏD-də maliyyə aktivləri üzrə ədalətli dəyər dəyişikliklərini qeyd edir.

17. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ÖHDƏLİKLƏR

Fəaliyyət mühiti

Bank fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir.

2020-ci ildə koronavirus pandemiyasının yayılması qlobal iqtisadiyyata mənfi təsir göstərmişdir. Bir çox ölkələrdə səyahətlərə və fiziki şəxslərin hərəkətinə məhdudiyyətlər qoyulmuş, ikinci dərəcəli iş yerlərinin bağlanması üzrə əhəmiyyətli məhdudiyyətlər tətbiq edilmiş və ya pandemiya nəticəsində bir sıra iş yerləri bağlanmışdır. Bu, Azərbaycan Respublikası ilə ticarət əlaqələri olan, iqtisadi cəhətdən güclü ölkələrin hamısında olmasa da, bir çoxunda ÜDM-də əhəmiyyətli dərəcədə azalmalara səbəb olmuşdur. 2020-ci ilin iyun ayından başlayaraq, Azərbaycan Respublikası da daxil olmaqla, bir çox ölkələrdə pandemiya əlamətlərində yaxşılaşma müşayiət olunmuş və sonradan müəyyən məhdudiyyətlər ləğv edilmişdir.

Nəticədə, qlobal maliyyə və əmtəə bazarlarında bərpa müşahidə olunmuşdur. Lakin sonradan Azərbaycan Respublikasında qeydə alınmış yoluxma sayı xeyli artmış və hökumət tərəfindən 2020-ci il dekabr ayının ortalarından etibarən yeni məhdudiyyətlər tətbiq edilmişdir.

Ölkədə COVID-19 ilə mübarizə üçün tətbiq olunmuş məhdudlaşdırıcı tədbirlər iqtisadi aktivliyin və məcmu xərc səviyyəsinin əhəmiyyətli dərəcədə azalmasına səbəb olmuşdur. İqtisadiyyatın otel, nəqliyyat, səyahət, əyləncə və beynəlxalq ticarətdə görülən bir çox digər segmentləri də bu tədbirlərdən ağır zərbə almışdır.

2021-ci il yanvarın 16-dan etibarən Azərbaycan əhalisinin peyvəndlənməsinə başlanılması ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Hökuməti COVID-19 pandemiyası ilə mübarizə məqsədilə əvvəlki ildə tətbiq edilmiş səyahət məhdudiyyəti, biznes və digər sahələrin bağlanması və ölkə daxilində müəyyən ərazilərin bağlanması kimi xüsusi karantin rejimi tədbirlərinin mərhələli şəkildə aradan qaldırılması barəsində qərar qəbul etmişdir.

Pandemiya mühitində neft istehlakında nəzərə cərpacaq dərəcədə azalma olduğu üçün neft qiymətləri əhəmiyyətli dərəcədə azalmış, lakin 2020-ci ilin ikinci rübündə sabit artım müşahidə olunmuşdur, lakin 2021-ci ildə dünya iqtisadiyyatının bərpası nəticəsində enerji resurslarının qiymətləri tədricən artıb.

Bank fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Azərbaycan hökuməti iqtisadi islahatları və ölkənin hüquqi, vergi və qanunvericilik çərçivəsində inkişafını davam etdirir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək davamlı inkişafı əsasən bu islahatlardan və sektordakı tərəqqidən, eləcə də Hökumət tərəfindən iqtisadi, maliyyə və pul siyasəti üzrə həyata keçirilmiş tədbirlərdən və Azərbaycan manatı ilə xam neftin sabit qiymətlərindən asılıdır. Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatının xüsusilə neft və qaz qiymətlərinə həssas olmasına baxmayaraq, son illərdə Azərbaycan Respublikası hökuməti daha balanslı iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün böyük iqtisadi və sosial islahatlara başlamışdır. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına görə, 2021-ci il ərzində Azərbaycanda ÜDM 54.62 milyard ABŞ dolları olmuşdur. Uzunmüddətli perspektivdə, ekonometrik modellərimizə görə, 2022-ci ildə Azərbaycan ÜDM-nin 54.73 milyard ABŞ dolları və 2023-cü ildə 55.98 milyard ABŞ dolları səviyyəsində olacağı proqnozlaşdırılır.

Hökumət Azərbaycan manatının sabitliyi ilə əlaqədar olaraq pul siyasətini davam etdirmiş və Azərbaycan manatını sabitləşdirən xarici valyuta ehtiyatlarını ayırmışdır. Bu siyasət 2020-ci ildə makroiqtisadi sabitliyin qorunması məqsədi ilə davam etdirilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı il ərzində yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsini bir neçə dəfə dəyişdirmiş və bu dərəcə sabit artmaqla 6.25% - 7.25% arasında dəyişmişdir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Bankın rəhbərliyi, makroiqtisadi mühitdəki dəyişiklikləri izləyir və yaxın gələcəkdə Bankın fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi tədbirləri görür.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər. Fitch və S&P Azərbaycan Respublikasının reytingini “BB+” olaraq qiymətləndirmişdir. Moody's Investors Service, ölkə üçün “Ba2” kredit reytingini təyin etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı əsasən hökumətin vergi, hüquq, tənzimləyici və siyasi islahatlarla birlikdə həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul tədbirlərinin səmərəliliyindən asılıdır. Rəhbərlik Bankın fəaliyyətinə təsir göstərəcək iqtisadi mühitdəki bütün islahatları və nəticədə onların maliyyə vəziyyətinə necə təsir göstərə biləcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil. Rəhbərlik hazırda müxtəlif neft qiymətləri üzrə həssaslıq təhlili həyata keçirir və biznesin davamlılığını təmin etmək üçün müvafiq tədbirlər planı hazırlayır.

Hüquqi məktub

Adi fəaliyyət zamanı Bank məhkəmə iddiaları və şikayətləri ilə üzləşir. Rəhbərlik hesab edir ki, belə iddia və ya şikayətlərdən irəli gələn öhdəlik (əgər olarsa) Bankın maliyyə vəziyyəti və ya gələcək əməliyyat nəticələrinə mühüm mənfi təsir göstərməyəcəkdir.

Vergiqoyma

Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruz qalır. Bundan əlavə, Bankın əməliyyatları və fəaliyyətinə tətbiq edilən vergi qanunvericiliyinin vergi orqanları tərəfindən şərh edilməsi rəhbərliyin şərhli ilə üst-üstə düşməyə bilər. Azərbaycan Respublikasında son zamanlar baş vermiş hadisələr göstərir ki, vergi orqanları bu qanunvericiliyin şərh edilməsi və tətbiqində daha sərt mövqe tuta bilərlər, buna görə də gələcəkdə vergi orqanları Bankın əməliyyat və fəaliyyət növləri ilə bağlı əvvəl irəli sürmədikləri iddiaları irəli sürə bilərlər. Nəticə etibarı ilə müvafiq orqanlar tərəfindən əlavə iri vergi, cərimə və faiz hesablanı bilər.

Vergi yoxlamaları yoxlama aparmaq qərarı qəbul edildiyi ildən birbaşa əvvəlki üç maliyyə ili üzrə aparıla bilər. Sonuncu vergi yoxlaması 2015-ci ilin ikinci yarısını və 2016-cı ilin üçüncü rübünü əhatə edirdi.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şərhli münasibdir və Bankın vergi, valyuta və gömrük mövqeləri qəbul ediləcəkdir.

Sığorta

Bank hazırda səhvlərdən və ya təhriflərdən irəli gələn öhdəliklərlə əlaqədar sığorta təminatı almamışdır.

ARMB tələblərinə uyğunlaşma

ARMB banklardan yerli standartlara uyğun olan maliyyə hesabatları əsasında hesablanmış müəyyən normalara riayət etməyi tələb edir. 31 dekabr 2021 və 2020-ci illər tarixlərinə Bank bu normalara riayət etmişdir.

Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər

Bank tərəfindən müştərilərə zəmanətlərin və akkreditivlərin verilməsinin əsas məqsədi müştərilərə tələb olduqda vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etməkdir. Zəmanətlər və ehtiyat akkreditivləri müştəri üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi təqdirdə Bankın ödəmələr edəcəyini qəti təsdiq edən sənədlərdir. Sənədli akkreditivlər və kommersiya akkreditivləri, Banka müəyyən edilmiş məbləğə qədər və xüsusi şərtlərlə tələb təqdim etmək hüququnu üçüncü tərəfə verən, Bankın müştəri adından üzərinə götürdüyü yazılı öhdəlik olaraq, aid olduqları malların çatdırılması və ya pul depozitləri ilə təmin edilir və beləliklə də birbaşa borcla müqayisədə daha aşağı riskə məruz qalır.

İstifadə edilməmiş kredit üzrə təəhhüdlərə dair razılaşma Bank üçün əlverişsiz şərtlər, o cümlədən təkrar maliyyələşdirmə dərəcəsinə dəyişiklik, inflyasiya, məzənnədə dəyişiklik və s. yarandığı halda Bankın birtərəfli olaraq razılaşmadan çıxmaq hüququnu nəzərdə tutur.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

31 dekabrda Bankın təəhhüdləri və potensial öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	2021-ci il	2020-ci il
Kreditlə bağlı təəhhüdlər		
Maliyyə zamanətləri	25,272	24,041
İstifadə edilməmiş kredit üzrə təəhhüdlər	10,958	12,360
Akkreditivlər	-	192
	36,230	36,593
İcra zamanətləri	3,196	4,171
	39,426	40,764
Təəhhüdlər və öhdəliklər		
Kreditlərlə bağlı öhdəliklər üçün EOKZ ehtiyatları	197	609
Maliyyə zamanətləri üzrə girov kimi saxlanılan depozitlər (14 və 15 saylı Qeydlər)	931	509
İcra zamanətləri üzrə girov kimi saxlanılan depozitlər (14 və 15 saylı Qeydlər)	462	52
Akkreditivlər üzrə girov kimi saxlanılan depozitlər (14 və 15 saylı Qeydlər)	-	192

Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər

31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə EOKZ-də dəyişikliklərin təhlili:

Maliyyə zamanətləri	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2021-ci ildə EOKZ	(609)	-	-	(609)
Yeni risklər	(114)	-	-	(114)
Tanınması dayandırılmış və ya müddəti bitmiş risklər (silinmələri çıxmaqla)	114	-	-	114
1-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
Zərər ehtiyatı üzrə xalis yenidən ölçülmə	412	-	-	412
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	(197)	-	-	(197)

Akkreditivlər	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2021-ci ildə EOKZ	-	-	-	-
Yeni risklər	-	-	-	-
Tanınması dayandırılmış və ya müddəti bitmiş risklər (silinmələri çıxmaqla)	-	-	-	-
1-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
Zərər ehtiyatı üzrə xalis yenidən ölçülmə	-	-	-	-
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	-	-	-	-

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə istifadə edilməmiş kredit üzrə təəhhüdlərə bağlı EOKZ sıfıradək yuvarlaqlaşdırılır.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə EOKZ-də dəyişikliklərin təhlili:

Maliyyə zəmanətləri	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci ildə EOKZ	(373)	-	-	(373)
Yeni risklər	(539)	-	-	(539)
Tanınması dayandırılmış və ya müddəti bitmiş risklər (silinmələri çıxmaqla)	269	-	-	269
1-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
Zərər ehtiyatı üzrə xalis yenidən ölçülmə	34	-	-	34
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	(609)	-	-	(609)

Akkreditivlər	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2020-ci ildə EOKZ	(12)	-	-	(12)
Yeni risklər	-	-	-	-
Tanınması dayandırılmış və ya müddəti bitmiş risklər (silinmələri çıxmaqla)	12	-	-	12
1-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürmələr	-	-	-	-
Zərər ehtiyatı üzrə xalis yenidən ölçülmə	-	-	-	-
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	-	-	-	-

18. XALIS HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRİ

Xalis haqq və komissiya gəliri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Plastik kart əməliyyatları	6,673	2,430
Hesablaşma əməliyyatları	1,660	2,164
Pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar	1,412	1,181
Xarici valyuta üzrə əməliyyatlar	549	795
Zəmanətlər və akkreditiv	492	844
Digər	331	222
Haqq və komissiya gəliri	11,117	7,636
Plastik kart əməliyyatları	(7,939)	(2,869)
Hesablaşma əməliyyatları	(367)	(290)
Pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar	(174)	(189)
Zəmanətlər və öhdəliklər	(42)	(80)
Digər	(837)	(279)
Haqq və komissiya xərcləri	(9,359)	(3,707)
Xalis haqq və komissiya gəliri	1,758	3,929

19. DİGƏR GƏLİRLƏR

Digər gəlirlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Investisiya qiymətli kağızlarının satışından əldə edilən gəlir	861	-
Əsas vəsaitlərin silinməsindən əldə edilən gəlir	130	45
Digər gəlirlər	163	570
Cəmi digər gəlirlər	1,154	615

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. İŞÇİLƏRLƏ BAĞLI ÜMUMİ VƏ İNZİBATİ XƏRCLƏR

İşçilərlə bağlı xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Əmək haqqı və mükafatlar	(9,292)	(9,267)
Sosial sığorta xərcləri	(2,212)	(2,019)
İşçilərlə bağlı digər xərclər	(280)	(333)
İşçilərlə bağlı xərclər	(11,784)	(11,619)

Ümumi və inzibati xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Rəbitə	(1,352)	(518)
Məlumatların emalı və işlənməsi	(1,232)	(526)
Əmanətlərin sığortalanması xərcləri	(566)	(344)
Mənfəət vergisi istisna olmaqla əməliyyat vergiləri	(538)	(462)
Marketinq və reklam	(380)	(452)
Təhlükəsizlik	(329)	(317)
Kommunal xərclər	(321)	(313)
Əmlak və avadanlıqların təmiri və texniki xidməti	(302)	(287)
Ofis təchizatı	(253)	(271)
Hüquq və məsləhət xidmətləri	(157)	(218)
Üzvlük xərcləri	(84)	(110)
İşgüzar səfərlər və əlaqəli xərclər	(40)	(33)
Digər	(220)	(384)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(5,774)	(4,235)

21. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Giriş

Öz fəaliyyətində Bank müxtəlif risklərə məruz qalır və bunları daimi müəyyən etmə, ölçmə və müşahidə etmə prosesləri, kredit limitlərinin müəyyən edilməsi və digər daxili nəzarət tədbirləri vasitəsilə idarə edir. Risklərin idarə edilməsi Bankın davamlı gəlirliliyi üçün çox vacibdir. Bankın hər bir əməkdaşı öz vəzifələri daxilində risklərə görə məsuliyyət daşıyır. Bank kredit riski, likvidlik riski və bazar risklərinə məruz qalır. Bank əməliyyat risklərinə də məruz qalır.

Müstəqil riskə nəzarət prosesinə ümumi mühitdə, texnologiyada və sənayedə dəyişikliklər kimi biznes riskləri daxil deyildir. Onlar Bankın strateji planlaşdırma prosesi vasitəsilə nəzarət altında saxlanılır.

Risklərin idarə olunması strukturu

İdarə heyəti risklərin müəyyən edilməsi və nəzarət edilməsinə görə ümumi məsuliyyət daşıyır, lakin risklərin idarə olunması və izlənməsinə məsuliyyəti ayrıca müstəqil orqanlar daşıyır.

Direktorlar Şurası

Direktorlar Şurası ümumi risk idarəetmə yanaşması və risk strategiyası və prinsiplərinin təsdiqlənməsi üzrə məsuliyyət daşıyır.

Audit komitəsi

Audit komitəsi auditin tapşırığı və strategiyasının təsis və tərtib edilməsi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental audit məsələlərinə görə məsuliyyət daşıyır və Daxili Auditin fəaliyyətinə nəzarət edir.

İdarə Heyəti

İdarə Heyəti Bankda ümumi risk prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Risk komitəsi

Risk komitəsi risk strategiyasının işlənilib hazırlanması və risk prinsipləri, konsepsiyası, siyasəti və limitlərinin tətbiqi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental risk məsələlərinə görə məsuliyyət daşıyır və müvafiq risk qərarlarını idarə edir və onlara nəzarəti həyata keçirir.

Risklərin idarə olunması bölməsi

Risklərin idarə olunması bölməsi müstəqil nəzarət prosesini təmin etmək məqsədilə risklə bağlı prosedurların tətbiqi və dəstəklənməsi üçün məsuliyyət daşıyır.

Bankın xəzinədarlığı

Bankın xəzinədarlığı Bank aktivlərinin və öhdəliklərinin idarə olunması, eləcə də ümumi maliyyə strukturu üçün məsuliyyət daşıyır. Bundan əlavə, xəzinədarlıq Bankın maliyyələşdirmə və likvidlik riskləri üçün məsuliyyət daşıyır.

Daxili audit

Daxili audit funksiyası hər il Bankda risklərin idarə olunması proseslərinin audit yoxlamasını apararaq, həm prosedurların münasibliyini, həm də Bankın prosedurlara riayət etməsini yoxlayır. Daxili Audit bütün qiymətləndirmələrin nəticələrini rəhbərliklə müzakirə edir və nəticə və tövsiyələr haqqında Audit Komitəsinə hesabat verir.

Risklərin ölçülməsi və hesabat sistemləri

Bankın riskləri həm adi şəraitdə yaranması ehtimal edilən zərəri, həm də statistik modellər əsasında maksimal faktiki zərərlərin qiymətləndirilməsi olan gözlənilməyən zərərləri əks etdirən metoddan istifadə etməklə ölçülür. Modellər keçmiş təcrübədən əldə edilmiş və iqtisadi şəraitləri nəzərə almaqla düzəlişlər edilmiş ehtimallardan istifadə edir. Bank həmçinin, ən son halda (nəticə etibarilə baş verir) baş verə biləcək pis ssenarilərdən istifadə edir.

Risklərin monitorinqi və onlara nəzarət edilməsi ilk öncə Bankın müəyyən etdiyi limitlərə əsaslanır. Belə limitlər Bankın biznes strategiyasını və bazar mühitini, eləcə də Bankın qəbul etmək istədiyi risk səviyyəsini əks etdirir və bu zaman əsas diqqət ayrı-ayrı sahələrə yetirilir. Bundan əlavə, Bank bütün risk və əməliyyat növləri üzrə məcmu risk həcmi ilə bağlı olaraq ümumi risk daşımaq qabiliyyətinə nəzarət edir və ölçür.

Bütün fəaliyyət növləri üzrə əldə edilmiş məlumat risklərin təhlil və nəzarət edilməsi və tez aşkar olunması məqsədilə yoxlanılır və işlənir. Bu məlumat izahlarla birlikdə İdarə Heyətinə, Risk Komitəsinə və hər bir bölmənin rəhbərinə təqdim edilir. Hesabata kredit riskinin ümumi həcmi haqqında məlumat, limitlərdən istisnalar və likvidlik əmsalları daxil edilir. Hər ay fəaliyyət sahəsi, müştəri və coğrafi risklər kəsiyində risklər haqqında məlumat təqdim edilir. Rəhbərlik rüblük olaraq kredit zərərləri üçün ehtiyat yaratmaq zərurətini müəyyən edir. Direktorlar Şurası rübdə bir dəfə risklər haqqında ətraflı hesabat alır, həmin hesabatda isə bankın risklərini qiymətləndirmək və müvafiq qərarlar qəbul etmək üçün bütün zəruri məlumatlar açıqlanır.

Bankın bütün səviyyələri üçün risklər haqqında xüsusi hesabatlar hazırlanır və paylanır ki, bütün bölmələr geniş, zəruri və aktual məlumatla tanış olmaq imkanını əldə etsinlər.

İdarə Heyəti və Bankın bütün digər müvafiq işçilərinin hər gün keçirilən qısa iclaslarında bazar limitlərinin və likvidliyin dəstəklənməsi, eləcə də risklərlə bağlı digər dəyişikliklər müzakirə olunur.

Risklərin azaldılması

Bank kredit risklərini azaltmaq üçün girovdan fəal istifadə edir.

Həddindən artıq risk konsentrasiyası

Risklərin konsentrasiyası bir sıra biznes tərəfdaşı analoji fəaliyyət növləri ilə məşğul olanda və ya onların fəaliyyəti eyni coğrafi bölgədə həyata keçiriləndə və ya biznes tərəfdaşları oxşar iqtisadi xüsusiyyətlərə malik olanda və nəticədə iqtisadi, siyasi və digər şərtlərdə dəyişikliklər həmin biznes tərəfdaşlarının müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmək qabiliyyətinə eyni təsir göstərəndə yaranır. Risklərin konsentrasiyası Bankın fəaliyyət nəticələrinin xüsusi sənaye sahəsinə və ya coğrafi bölgəyə təsir göstərən dəyişikliklərə qarşı nisbi həssaslığını əks etdirir.

Həddindən artıq risk konsentrasiyasının təsiri altına düşməmək üçün, Bank daxili prosedurlarında müxtəlif xüsusiyyətlərə malik olan portfellerin idarə edilməsi qaydaları ilə təmin olunur. Müəyyən edilmiş risk konsentrasiyası müvafiq qaydada nəzarət və idarə olunur.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Kredit riski

Kredit riski – Bankın sifarişçiləri, müştəriləri və ya biznes tərəfdaşlarının müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirməmələrinə görə Bankın zərər çəkməsi riskidir. Bank, ayrı-ayrı biznes tərəfdaşları və coğrafi və sənaye sahələri üzrə konsentrasiyalarla əlaqədar Bankın qəbul etməyə hazır olduğu risk həcminin limitlərini müəyyən etməklə və həmin limitlərə riayət edilməsinin monitorinqini aparmaqla, kredit riskini idarə edir və ona nəzarət edir.

Bank kredit keyfiyyətinin yoxlanılması prosesini təsis etmişdir ki, girovun müntəzəm qaydada yenidən baxılması da daxil olmaqla biznes tərəfdaşlarının krediti ödəmək qabiliyyətlərində mümkün dəyişikliklərin tez müəyyən edilməsi təmin edilsin. Biznes tərəfdaşları üzrə limitlər kredit riskinin təsnifləşdirilməsi sistemindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Kredit keyfiyyətinin müntəzəm qaydada yenidən baxılması prosesi Banka məruz qaldığı risklər nəticəsində potensial zərəri qiymətləndirmək və lazımi tədbirləri görmək imkanı yaradır.

Kreditlə bağlı təəhhüd riskləri

Bankın müştərilərə verdiyi zəmanətlər əsasında Bank tərəfindən onların adından ödənişlər aparmaq zərurəti yaranı bilər. Müştərilər bu ödənişləri Banka akkreditivin şərtləri əsasında qaytarırlar. Onlar Bankı kredit risklərinə oxşar risklərə məruz qoyur, bunlar da eyni nəzarət prosesləri və qaydaları ilə azaldılır.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın komponentləri üzrə maksimal kredit riskinin həcmi, qarşılıqlı hesablaşma haqqında əsas razılaşmaların və girov razılaşmalarının istifadə edilməsi nəticəsində riskin azalmasını nəzərə almadan, daha yaxşı onların qalıq dəyərləri ilə təmsil olunur.

Maliyyə alətləri ədalətli dəyərle qeydə alınanda yuxarıda göstərilən məbləğlər dəyərin dəyişməsi nəticəsində gələcəkdə yaranı bilən maksimal riskin həcmi deyil, cari kredit riskinin həcmi əks etdirir.

Maliyyə alətlərinin hər bir sinfi üzrə kredit riskinin maksimal həcmi haqqında daha ətraflı məlumat xüsusi qeydlərdə açıqlanır. Girovun və digər risk azaldan üsulların təsiri 7 sayılı Qeyddə göstərilir.

Dəyersizləşmənin qiymətləndirilməsi

Bank EFD-yə yaxınlaşmaqla diskont edilmiş, gözlənilən pul vəsaitlərinin çatışmazlığını ölçmək üçün EOKZ-ni bir neçə ehtimalla ölçülmüş ssenari əsasında hesablayır. Pul vəsaitlərinin çatışmazlığı müqaviləyə uyğun olaraq şirkətə ödəniləcək pul vəsaitləri ilə müəssisənin əldə etməyi ehtimal etdiyi pul vəsaitləri arasındakı fərkdir. EOKZ hesablamalarının mexanizmi aşağıda təsvir olunur və əsas elementləri aşağıdakılardır:

DE	<i>Defolt ehtimalı</i> müəyyən vaxt civarında defoltun mümkünüyünün qiymətləndirilməsidir. Defolt, təhlil edilən müddət ərzində müəyyən anda yalnız müvafiq vəsait daha əvvəl uçotdan çıxarılmamış və hələ də portfelə daxil olanda yaranı bilər.
DHRH	<i>Defolt halında riskin həcmi</i> , müqavilədə nəzərdə tutulub-tutulmamasından asılı olmayaraq, əsas və faiz məbləğlərinin qaytarılması, kredit öhdəliyi üzrə gözlənilən vəsaitlərin istifadəsi və yerinə yetirilməmiş ödənişlər üzrə hesablanmış faiz də daxil olmaqla hesabat tarixindən sonra risk həcmində gözlənilən dəyişikliyi nəzərə almaqla gələcək defolt tarixində risk həcmi qiyətləndirilməsidir.
DHZ	<i>Defolt halında zərər</i> müəyyən zaman defolt yarananda əmələ gələn zərərin qiymətləndirilməsidir. Bu, müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş ödəniləcək pul vəsaitləri ilə kreditörün əldə etməyi gözlədiyi (o cümlədən hər hansı girovun realizasiyasından) pul vəsaitləri arasındakı fərqlə əsaslanır. Bu, adətən DVRMQ faizi kimi ifadə edilir.

EOKZ üzrə ehtiyat aktivin müddəti ərzində yaranması gözlənilən kredit zərərlərinə (aktivin müddəti ərzində ehtimal olunan kredit zərəri və ya AMəEOKZ) əsaslanır. Lakin əmələ gəldiyi andan kredit riskində əhəmiyyətli artım olmadığı hallarda ehtiyat 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (12aEOKZ) əsaslanır. 12aEOKZ hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində mümkün olan maliyyə aləti ilə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməməsindən irəli gələn EOKZ-dən ibarət AMəEOKZ-un bir hissəsidir.

Həm AMəEOKZ, həm də 12aEOKZ maliyyə alətlərinin müvafiq portfelinin xüsusiyyətindən asılı olaraq ya fərdi, ya da məcmu əsasla hesablanır.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Bank hər hesabat dövrünün sonunda, maliyyə alətinin qalan müddəti üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi (defolt) riskindəki dəyişiklikləri nəzərdən keçirməklə, maliyyə aləti üzrə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmamasının qiymətləndirilməsi siyasətini müəyyən etmişdir. Yuxarıdakı prosesə əsaslanaraq, Bank kreditləri 1-ci Mərhələ, 2-ci Mərhələ, 3-cü Mərhələ və SƏKD üzrə aşağıdakı kimi qruplaşdırır:

- 1-ci Mərhələ: Kreditlər ilk dəfə tanınanda, Bank ehtiyatı 12aEOKZ əsasında tanıyır. 1-ci Mərhələnin kreditlərinə həm də kredit riskinin azaldığı və 2-ci Mərhələdən yenidən təsnif edilmiş vəsaitlər daxildir.
- 2-ci Mərhələ: Kredit verildiyi andan etibarən kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artanda Bank ehtiyatı AMəEOKZ üzrə tanıyır. 2-ci Mərhələ kreditlərinə həm də kredit riskinin azaldığı və 3-cü Mərhələdən yenidən təsnif edilmiş vəsaitlər daxildir.
- 3-cü Mərhələ: Dəyərsizləşmiş hesab olunan kreditlər. Bank ehtiyatı AMəEOKZ üzrə tanıyır.
- SƏKD: Alınmış və ya yaranmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri (SƏKD) ilkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləridir. SƏKD aktivləri ilkin tanınmada ədalətli dəyərle qeydə alınır və faiz gəliri sonradan krediti nəzərə almaqla düzəliş edilmiş EFD əsasında tanınır. EOKZ yalnız gözlənilən kredit zərərlərində sonradan dəyişiklik baş verəndə tanınır və ya ləğv edilir.

Defoltun tərfi və bərpa olunma

Borcalan müqavilə ödənişlərini 90 gün gecikdirsə, Bank maliyyə alətinin defolt olduğunu və buna görə də EOKZ hesablamaları üçün 3-cü Mərhələyə (kredit üzrə dəyərsizləşmə) aid olduğunu hesab edir. Gün ərzində tələb olunan ödənişlər fərdi müqavilələrdə göstəriləyi kimi iş gününün sonuna qədər ödənilməyəndə Bank banklardan alınacaq məbləğlərin defolta uğradığını hesab edir və dərhal tədbirlər görür.

Müştərinin defolt vəziyyətində olub-olmamasının keyfiyyət baxımından qiymətləndirilməsi çərçivəsində Bank ödənişin aparılmayacağını göstərə bilən bir sıra halları da nəzərdən keçirir. Bu cür hadisələr baş verdikdə, Bank hadisənin müştərinin defolta uğramış kimi hesab edilməsi və bu səbəbdən EOKZ-nin hesablanması üçün 3-cü Mərhələ kimi qiymətləndirilməsi ilə nəticələnməsi və ya 2-ci Mərhələnin məqsədəuyğun olmasını diqqətlə nəzərdən keçirir.

Defolta uğramış və kredit üzrə dəyərsizləşmiş aktivlər aşağıdakılardır:

- ▶ Müqavilədə qeyd edilən tarixdən 90 gündən artıq gecikmə ilə əsas məbləğ və/və ya hesablanmış faiz və/və ya hər hansı digər ödənişlə kreditlər;
- ▶ Restrukturizasiya olunmuş kreditlər;
- ▶ Rəhbərlik tərəfindən vaxtı keçmiş hesab olunan istənilən kredit;
- ▶ Borcalanın müflisləşməsi, ödəniş qabiliyyətinin olmaması və ya oxşar şəraitdə olacağı/olması barədə məlumatın mövcud olması;
- ▶ Eyni borcalanın digər maliyyə alətləri üzrə defolta uğramış;
- ▶ Xarici reytingə uyğun olaraq defolta uğramış.

Ən azı altı ardıcıl ay ərzində defolt meyarlarından heç birinin qarşılanmadığı zaman maliyyə alətinin "bərpa olunmuş" hesab edilməsi və nəticədə 3-cü Mərhələdən kənar yenidən təsnifləşdirilməsi Bankın siyasəti çərçivəsindədir. Bərpa olunmadan sonra aktivin 2-ci Mərhələ və ya 1-ci Mərhələ kimi təsnifləşdirilməsi barədə qərar bərpa olunma zamanı yenilənmiş kredit dərəcəsi və onun ilkin tanınma ilə müqayisədə kredit riskində əhəmiyyətli artımın göstəricisi olub-olmamasından asılıdır.

DE-nin qiymətləndirilməsi prosesi

Bank əsas portfeller üçün ayrıca modelləri istifadə edir. Modeller kəmiyyət məlumatlarını özündə birləşdirir və borcalanın davranışına təsir göstərə biləcək əlavə xarici məlumatlardan istifadə edir. Makroiqtisadi amillərin defolt ehtimalına təsirini nəzərdən keçirmək üçün, ehtimalların makroiqtisadi amillərə həssaslığı statistik reqressiya metodu ilə hesablanır. Praktiki cəhətdən uyğun olduqda, proqnoz məlumatı və 9 sayılı MHBS-ə uyğun riskin mərhələli təsnifləşdirilməsini özündə birləşdirən DE-lər hər bir dərəcə üçün təyin edilir. Bu proses hər bir iqtisadi ssenari üçün uyğun şəkildə təkrar olunur.

Xəzinədarlıq və bankdaxili münasibətlər

Bankın xəzinədarlıq və bankdaxili münasibətləri və qarşı-tərəfləri maliyyə xidmətləri üzrə təşkilatlar, banklar, broker-dilerlər, mübadilə məntəqələri və kliring-hesablaşma mərkəzlərindən ibarətdir. Bu münasibətlər üçün Bank maliyyə məlumatları və digər xarici məlumat (məs. xarici reytinglər) kimi ictimaiyyət üçün açıq olan məlumatı təhlil edir.

İstehlak və ipoteka kreditləri

İstehlak kreditlərinə təminatlı və təminatsız fərdi kreditlər, kredit kartları və overdraftlar daxildir. Bu məhsullar, həmçinin ipoteka kreditləri və daha sadə kiçik biznes kreditləri vaxtı keçmiş günlər əsasında qiymətləndirilir.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

İstehlak kreditləri üçün defolt ehtimalı miqrasiya matrislərindən istifadə olunaraq hesablanır. Bu məqsədlə, bir ilin müvafiq ayından növbəti ilin eyni ayınadək baş verən dəyişikliyi əks etdirən sadələşdirilmiş miqrasiya matrisləri hər bir matrisdə olan kreditlərin məbləği əsasında hazırlanır. Modellərin digər əsas giriş məlumatlarına real ÜDM-in artımı, Azərbaycan manatının ABŞ dollarına nisbətə məzənnəsi və kreditin məbləğinin girovun dəyərində nisbəti daxildir.

Korporativ və kiçik biznes kreditləri

İstehlak kreditləri üçün istifadə edilən yanaşma və giriş məlumatları korporativ və kiçik biznes kreditlərinə də tətbiq edilir. Korporativ kreditlər üçün DE və EOKZ-nin hesablanması istifadə edilən miqrasiya matrisləri hər bir matrisdə olan kreditlərin sayı əsasında müəyyən edilir.

Defolt halında risklərin həcmi

Defolt halında risklərin həcmi (DHRH) dəyersizləşmənin hesablanmasına məruz qalan və həm müştərinin defolta yaxınlaşdıqda risk həcmində artırılması qabiliyyəti, həm də potensial əvvəlcədən ödəmələrə ünvanlanan maliyyə alətlərinin ümumi qalıq dəyərindən ibarətdir.

Defolt halında zərər

Korporativ kreditləşmə aktivləri üçün, DHZ-nin dəyərləri ən azı hər rüb müştərilərlə iş üzrə menecerlər tərəfindən qiymətləndirilir və Bank tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Kredit riskinin qiymətləndirilməsi müəyyən DHZ dərəcəsi ilə nəticələnən standartlaşdırılmış DHZ-nin qiymətləndirilməsi modelinə əsaslanır. Bu DHZ dərəcələri hər hansı saxlanılan girovdan bərpa olunması və ya realizə edilməsi gözlənilən məbləğlə müqayisədə gözlənilən DHRH-i nəzərə alır.

Bank gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin qiymətləndirilməsinə uyğun olan əsas parametrlərə əsaslanaraq parakəndə kreditləşmə məhsullarını daha kiçik oşxar portfeller üzrə seqmentləşdirir. Tətbiq edilən məlumatlar əvvəlki dövrlər üzrə toplanmış zərər haqqında məlumatlara əsaslanır və daha geniş əməliyyat xüsusiyyətlərinin toplusunu (məs. məhsulun növü) və borcalanın xüsusiyyətlərini əhatə edir.

Uyğun olduqda, maliyyə alətlərinin hər bir qrupu üçün 9 sayılı MHBS üzrə DHZ-i müəyyən etmək üçün son məlumat istifadə edilir. Proqnoz məlumatlarının qiymətləndirilməsi zamanı, gözlənti müxtəlif ssenarilərə əsaslanır. Əsas giriş məlumatlarının nümunələrinə ipoteka kreditləri üçün əmlak qiymətləri daxil olmaqla girovların dəyəri, əmtəə qiymətləri, ödəniş statusu və qrupda zərərlərin göstəricisi olan digər faktorlarda dəyişikliklər daxildir.

DHZ dərəcələri hər bir aktiv sinfinin 1-ci Mərhələ, 2-ci Mərhələ və 3-cü Mərhələ seqmenti üçün qiymətləndirilir.

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

Bank EOKZ-yə məruz qalan aktivlərə davamlı şəkildə nəzarət edir. Alətin və ya alətlər portfelinin 12aEOKZ və ya AMə EOKZ-yə məruz qalıb-qalmamasını müəyyən etmək üçün Bank ilkin tanınmadan sonra kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmamasını qiymətləndirir.

Müştərinin/obyektin gözləmə siyahısına daxil edilməsi və ya kredit hadisəsi səbəbindən hesabın restrukturizasiya olunması kimi aktiv üzrə kredit riskinin əhəmiyyətli artmasına təkan vermək üçün Bank həmçinin ikinci dərəcəli keyfiyyət metodunu tətbiq edir. Bəzi hallarda, Bank həmçinin yuxarıdakı "Defoltun tərif" bölməsində izah edilən hadisələri defoltun əksi kimi kredit riskində əhəmiyyətli artım kimi nəzərə ala bilər. Kredit dərəcələrində dəyişikliyə baxmayaraq, müqavilə üzrə ödənişlərdə 30 gündən artıq gecikmə olarsa, kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmış hesab olunur.

Eyni aktivlər qrupu üçün EOKZ-ləri məcmu şəkildə qiymətləndirdikdə, Bank ilkin tanınmadan sonra kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmamasını qiymətləndirmək üçün eyni prinsiplərdən istifadə edir.

Məcmu əsasla qiymətləndirilən maliyyə aktivlərinin qruplaşdırılması

Aşağıdakı amillərdən asılı olaraq, Bank EOKZ-ləri məcmu və ya fərdi əsasla hesablayır.

Bankın EOKZ-ni fərdi əsasla qiymətləndirdiyi aktiv siniflərinə aşağıdakılar daxildir:

- Xəzinədarlıq və bankdaxili münasibətlər (amortizasiya hesablanmış dəyər və DMGVƏD ilə banklardan alınacaq məbləğlər, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri və borc investisiya qiymətli kağızları).

Bütün digər aktivlər üzrə EOKZ məcmu əsasla hesablanır.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Proqnozlaşdırılmış məlumat və müxtəlif iqtisadi ssenarilər

EOKZ modellərində, Bank aşağıda göstərilən iqtisadi giriş məlumatları kimi proqnoz məlumatının geniş diapazonuna əsaslanır:

- ▶ ÜDM;
- ▶ Qeyri-neft ÜDM;
- ▶ Real ÜDM;
- ▶ Qeyri-neft real ÜDM;
- ▶ Əhalinin nominal gəliri;
- ▶ Nominal əmək haqları;
- ▶ Bütçə gəliri;
- ▶ Bütçə xərcləri;
- ▶ Bütçə defisiti;
- ▶ Əsas kapitala investisiyalar;
- ▶ İstehlak qiymətləri indeksi;
- ▶ ABŞ dollarının Azərbaycan manatına nisbətə məzənnəsi;
- ▶ Nominal effektiv valyuta məzənnəsi;
- ▶ Qeyri-neft nominal effektiv valyuta məzənnəsi;
- ▶ Real effektiv valyuta məzənnəsi;
- ▶ Qeyri-neft real effektiv valyuta məzənnəsi;
- ▶ Ölkədə vaxtı keçmiş kreditlərin həcmi;
- ▶ Vaxtı keçmiş kreditlərin ümumi kreditlərdə payı.

EOKZ-lərin hesablanması üçün istifadə edilən giriş məlumatları və modellər maliyyə hesabatlarının hazırlanma tarixinə bazarın bütün xüsusiyyətlərini nəzərə almır. Bunu əks etdirmək üçün, bu cür fərqlər əhəmiyyətli olduqda bəzən müvafiq düzəlişlər kimi keyfiyyət düzəlişləri və ya təsnifat meyarları işlədilir.

Maliyyə aktivlərinin sinifləri üzrə kreditin keyfiyyəti

Bank tərəfindən kreditlərlə bağlı aktivlərin təsnifləşdirilməsi aşağıdakı qaydada həyata keçirilmişdir:

Yüksək reytingli – bura yüksək likvidli girovları və ya güclü hökumət dəstəyi olan, dövr ərzində kredit şərtlərində heç bir dəyişiklik olmayan, ödəniş müddətində gecikmə olmayan və maliyyə vəziyyəti əla qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Standart reytingli – bura dövr ərzində kredit şərtlərində heç bir dəyişiklik olmayan, ödəniş müddətində gecikmə olmayan və maliyyə vəziyyəti yaxşı qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Qeyri-standart reyting – bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və/və ya faiz borclarında gecikmələr olmayan və maliyyə vəziyyəti qənaətbəxş qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Dəyersizləşmiş – bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında vaxtı keçmiş borcları olan və maliyyə vəziyyəti kəfi qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti Bankın yuxarıda göstərilən daxili kredit reytingləri ilə idarə olunur. Aşağıdakı cədvəldə Bankın kredit reytingi sistemində əsaslanan maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda kreditlə əlaqəli xətlər üçün aktivin sinfi üzrə kreditin keyfiyyəti göstərilir.

31 dekabr 2021-ci il	Qeyd		Yüksək reyting	Standart reyting	Qeyri- standart reyting	Dəyər- sizləşmiş	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (kassada olan pul vəsaitləri istisna olmaqla)	5	1-ci Mərhələ	64,309	9,040			73,349
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	6	1-ci Mərhələ	1,452	3,001			4,453
Amortizasiya hesablanmış dəyərle müştərilərə verilmiş kreditlər	7						
- Dövlətlə bağlı müəssisələr		1-ci Mərhələ	11,921				11,921
- Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri		1-ci Mərhələ		77,640			77,640
		2-ci Mərhələ			1,053		1,053
		3-cü Mərhələ				4,651	4,651
- Korporativ kreditlər		1-ci Mərhələ	6,399	18,060			24,459
		2-ci Mərhələ			807		807
		3-cü Mərhələ				6,843	6,843
- Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar		1-ci Mərhələ		1,919			1,919
		2-ci Mərhələ			566		566
		3-cü Mərhələ				1,067	1,067
- Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri		1-ci Mərhələ		104,185			104,185
		2-ci Mərhələ			775		775
		3-cü Mərhələ				735	735
DMGVƏD ilə borc qiymətli kağızları	8	1-ci Mərhələ	43,869	4,754	-	-	48,623
Digər maliyyə aktivləri	13	1-ci Mərhələ	2,009	9,850			11,859
İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri	17	1-ci Mərhələ	2,465	8,493	-	-	10,958
Akkreditivlər	17	1-ci Mərhələ	-	-	-	-	-
Maliyyə zəmanətləri	17	1-ci Mərhələ	13,470	14,998			28,468
Cəmi			145,894	251,940	3,201	13,296	414,331

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

31 dekabr 2020-ci il	Qeyd		Yüksək reyting	Standart reyting	Qeyri- standart reyting	Dəyər- sizləşmiş	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (kassada olan pul vəsaitləri istisna olmaqla)	5	1-ci Mərhələ	78,675	3,945	-	-	82,620
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	6	1-ci Mərhələ	1,640	3,427	-	-	5,067
Amortizasiya hesablanmış dəyərlə müştərilərə verilmiş kreditlər	7						
- Dövlətlə bağlı müəssisələr		1-ci Mərhələ	6,312	-	-	-	6,312
- Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri		1-ci Mərhələ	9,752	33,919	-	-	43,671
		2-ci Mərhələ	-	-	1,234	-	1,234
		3-cü Mərhələ	-	-	-	4,168	4,168
- Korporativ kreditlər		1-ci Mərhələ	3,156	16,832	-	-	19,988
		2-ci Mərhələ	-	-	3,225	-	3,225
		3-cü Mərhələ	-	-	-	7,930	7,930
- Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar		1-ci Mərhələ	-	273	-	-	273
		2-ci Mərhələ	-	-	489	-	489
		3-cü Mərhələ	-	-	-	1,160	1,160
- Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri		1-ci Mərhələ	-	79,181	-	-	79,181
		2-ci Mərhələ	-	-	691	-	691
		3-cü Mərhələ	-	-	-	437	437
DMGVƏD ilə borc qiymətli kağızları	8	1-ci Mərhələ	59,464	-	-	-	59,464
Digər maliyyə aktivləri	13	1-ci Mərhələ	2,192	1,677	-	-	3,869
İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri	17	1-ci Mərhələ	-	12,360	-	-	12,360
Akkreditivlər	17	1-ci Mərhələ	-	192	-	-	192
Maliyyə zəmanətləri	17	1-ci Mərhələ	13,471	10,570	-	-	24,041
Cəmi			174,662	162,376	5,639	13,695	356,372

Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat haqqında daha ətraflı məlumat 7 saylı Qeyddə təqdim edilir.

Maliyyə zəmanətləri, istifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri və akkreditivlər qiymətləndirilir və gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat kreditlərlə eyni qaydada hesablanır (17 saylı Qeydə baxın).

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR 31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Bankın maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə coğrafi konsentrasiya belədir:

	2021-ci il				2020-ci il			
	Azərbaycan	İƏİT	MDB və digər xarici ölkələr	Cəmi	Azərbaycan	İƏİT	MDB və digər xarici ölkələr	Cəmi
Aktivlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	63,640	28,582	6,123	98,345	82,451	20,521	2,378	105,350
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	4,076	377	-	4,453	4,346	721	-	5,067
İnvestisiya qiymətli kağızları	46,032	-	2,591	48,623	59,464	-	-	59,464
Müştərilərə verilmiş kreditlər	227,653	-	-	227,653	160,248	-	-	160,248
Digər maliyyə aktivləri	9,786	2,010	63	11,859	1,581	2,151	137	3,869
	351,187	30,969	8,777	390,933	308,090	23,393	2,515	333,998
Öhdəliklər								
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	113,839	8	-	113,847	101,018	8	80	101,106
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	224,396	3,805	2,986	231,187	176,743	3,731	9,298	189,772
İcarə öhdəlikləri	3,097	-	-	3,097	2,139	-	-	2,139
Digər maliyyə öhdəlikləri	5,636	-	-	5,636	2,239	-	-	2,239
	346,968	3,813	2,986	353,767	282,139	3,739	9,378	295,256
Xalis aktivlər	4,219	27,156	5,791	37,166	25,951	19,654	(6,863)	38,742

Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi

Likvidlik riski adi və ya fəvqəladə şəraitdə ödəniş tarixində Bankın ödənişlə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi riskidir. Bu riski məhdudlaşdırmaq məqsədilə rəhbərlik mövcud minimal bank əmanətləri məbləğindən əlavə müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrini təmin etmişdir və bundan əlavə likvidliyi nəzərə almaqla aktivləri idarə edir və gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin və likvidliyin gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Bu proses gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətlərinin qiymətləndirilməsini və tələb olunduqda əlavə maliyyələşdirmə əldə etmək üçün istifadə edilə bilən yüksək keyfiyyətli təminatın mövcudluğunu özündə əks etdirir.

Bank pul vəsaitlərinin hərəkəti gözlənilmədən kəsildiyi təqdirdə asanlıqla satıla bilən yüksək tələbatlı müxtəlif növ aktivlər portfelinə sahibdir. Bundan əlavə, Bank ARMB-də məcburi ehtiyat yerləşdirmiş və onun məbləği cəlb edilmiş müştəri əmanətlərinin səviyyəsindən asılıdır.

Likvidlik vəziyyəti Bank tərəfindən ARMB-nin təyin etdiyi müəyyən likvidlik əmsallarına əsaslanır. ARMB banklardan ani likvidlik əmsalını minimum 30% saxlamağı tələb edir. 31 dekabrda bu əmsallar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2021-ci il, %	2020-ci il, %
Ani likvidlik əmsalı (bir gün ərzində alınacaq və ya satılacaq aktivlər/tələb əsasında ödənilən öhdəliklər)	75.60	83.37

Maliyyə öhdəliklərinin ödəniş tarixinə qədər qalmış müddətlər üzrə təhlili

Aşağıdakı cədvəllərdə diskont edilməmiş müqavilə öhdəlikləri əsasında Bankın 31 dekabrda maliyyə öhdəlikləri ödəniş tarixinə qalmış müddətlər üzrə təqdim edilir. Tələb əsasında ödənilməli öhdəliklər ödəniş tələbinin mümkün olan ən tez tarixdə verilmiş kimi olması hesab olunur. Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq Bankın əmanətçinin tələbinə əsasən əmanət şərtinin əsas məbləğlərini ödəmək öhdəliyi var. Lakin Bank gözləyir ki, bir çox müştərilər Bankdan ödəmə tələb oluna biləcək ən erkən tarixdə ödəniş tələb etməyəcək və cədvəldə Bankın əmanətlərin saxlanması tarixinə uyğun gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti əks olunmur.

31 dekabr 2021-ci il	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	Cəmi
Maliyyə öhdəlikləri					
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	6,175	1,768	12,920	143,022	163,885
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	182,589	23,793	29,823	-	236,205
İcarə öhdəlikləri	130	842	2,504	-	3,476
Digər öhdəliklər	5,636	-	-	-	5,636
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	194,530	26,403	45,247	143,022	409,202

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

31 dekabr 2020-ci il	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	Cəmi
Maliyyə öhdəlikləri					
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına					
ödəniləcək vəsaitlər	9,823	3,918	34,715	68,847	117,303
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	139,426	25,519	24,317	6,615	195,877
İcarə öhdəlikləri	129	1,676	607	-	2,412
Digər öhdəliklər	2,306	-	-	-	2,306
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	151,684	31,113	59,639	75,462	317,898

Aşağıdakı cədvəldə Bankın kreditlə bağlı təəhhüdlərinin müqavilə müddətləri göstərilir. Hər bir istifadə edilməmiş kredit öhdəliyi istifadə edilə bildiyi ən erkən tarixi daxil edən vaxt civarına salınır. Buraxılmış maliyyə zamanətləri müqavilələri və akkreditiv üçün maksimal məbləğ müqavilənin çağırılı bildiyi ən erkən dövrə aid edilir.

	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	Cəmi
2021-ci il	36,230	-	-	-	36,230
2020-ci il	36,593	-	-	-	36,593

Bank gözləyir ki, potensial öhdəliklərin və ya təəhhüdlərin hamısının öhdəlik müddəti tamamlanana qədər yerinə yetirilməsi tələb olunmayacaqdır.

Bankın öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyəti müəyyən müddət ərzində aktivlərin ekvivalent məbləğini reallaşdırmaq qabiliyyətindən asılıdır. Bir ildən az müddətdə fiziki şəxslərdən və müəssisələrdən alınacaq məbləğlərin cəmləşməsi mövcuddur. Bu vəsaitlərin iri məbləğdə çıxarılması Bankın əməliyyatlarına mənfi təsir göstərə bilər. Yaxın gələcəkdə Bankın maliyyələşdirməsi həmin səviyyədə saxlanacaq və bu vəsaitləri çıxarmaq zərurəti yaranarsa, Bank əvvəlcədən bildiriş alacaq və lazımı ödənişləri aparmaq məqsədilə tez satılan aktivlərini sata biləcək.

Müddətlər üzrə təhlili cari hesabların tarixi sabitliyini əks etdirmir. Onların ödənilməsi tarixən yuxarıdakı cədvəllərdə göstərilən müddətlərdən daha uzun müddətdə aparılmışdır. Bu qalıqlar yuxarıdakı cədvəllərdə üç aydan az müddət ərzində ödəniləcək vəsaitlərə daxil edilmişdir.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətlərinin gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin ədalətli dəyəri faiz dərəcəsi və valyuta məzənnələri kimi bazar parametrlərində dəyişikliklər nəticəsində tərəddüd etməsi riskidir. Bank bazar riski həcmələrini qeyri-ticarət portfəllərinə təsnif edir. Qeyri-ticarət mövqeləri həssaslıq təhlilini istifadə etməklə idarə və monitorinq edilir. Xarici valyuta daxilində cəmləşmələr istisna olmaqla Bankın əhəmiyyətli bazar riski cəmləşmələri yoxdur.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin faiz dərəcəsinin artması/azalması nəticəsində ucuzlaşması/bahalaşması riskidir. 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində Bankın dəyişkən dərəcəli qeyri-ticarət maliyyə alətlərinin əhəmiyyətli hərəkəti olmamışdır.

Valyuta riski

Valyuta riski – maliyyə alətinin dəyərinin xarici valyuta dərəcələrində dəyişikliklərə görə tərəddüd etməsi riskidir. İdarə Heyəti ARMB göstərişlərinə uyğun olaraq valyuta mövqeləri üzrə limitlər müəyyən etmişdir. Mövqələr gündəlik olaraq monitorinq edilir.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabrda Bankın qeyri-ticarət monetar aktivləri və öhdəlikləri və proqnozlaşdırılmış pul vəsaitləri hərəkətləri üzrə əhəmiyyətli riskə məruz qaldığı valyutalar göstərilir. Təhlil, bütün digər göstəricilərin sabit qalması şərti ilə, valyuta məzənnəsinin AZN-ə qarşı məntiqi dərəcədə mümkün olan hərəkətinin mənfəət və ya zərər haqqında hesabatı təsirini (valyutaya qarşı həssas olan qeyri-ticarət monetar aktivlərin və öhdəliklərin ədalətli dəyərinə görə) hesablayır. Kapitala təsir mənfəət və ya zərər haqqında hesabatı təsirdən fərqlənmir. Cədvəldə mənfəət məbləğ mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda və ya kapitalda potensial xalis azalmanı, müsbət məbləğ isə xalis potensial artmanı əks etdirir.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Valyuta	Məzənnədə artım % 2021-ci il	Vergidən əvvəl mənfəətə təsir 2021-ci il	Məzənnədə artım % 2020-ci il	Vergidən əvvəl mənfəətə təsir 2020-ci il
ABŞ dolları	10.00%	543	10.00%	(10)
Avro	10.00%	(118)	10.00%	336

Valyuta	Məzənnədə azalma % 2021-ci il	Vergidən əvvəl mənfəətə təsir 2021-ci il	Məzənnədə azalma % 2020-ci il	Vergidən əvvəl mənfəətə təsir 2020-ci il
ABŞ dolları	-3.00%	(163)	-3.00%	3
Avro	-6.00%	71	-6.00%	(202)

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski – sistemlərin nasazlığı, işçilərin səhvi, saxtakarlıq və ya xarici hadisələr nəticəsində yaranan riskdir. Nəzarət sistemi işləməyəndə əməliyyat riskləri nüfuzə xələl vura, hüquqi nəticələrə və ya maliyyə zərərlərinə gətirib çıxara bilər. Bank bütün əməliyyat risklərinin aradan qaldırılmasını təmin edə bilməz, lakin nəzarət sisteminin köməyi ilə, potensial risklərə monitorinqi həyata keçirməklə və potensial risklərlə bağlı tədbir görməklə Bank həmin riskləri tənzimləyə bilər. Nəzarət sistemində vəzifələrin səmərəli bölünməsi, məlumat bazasına daxil olma, əməliyyatların təsdiq olunması və tutuşdurulması prosedurları, heyətin təlimlərə cəlb edilməsi və qiymətləndirilməsi prosesləri, eləcə də daxili auditdən istifadə daxildir.

22. ƏDALƏTLİ DƏYƏRİN ÖLÇÜLMƏSİ

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini qiymətləndirmə mexanizmləri ilə müəyyən etmək və açıqlamaq üçün Bank aşağıdakı iyerarxiyadan istifadə edir:

- 1-ci Səviyyə: oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün fəal bazarlarda təyin edilmiş (nizamlanmış) qiymətləri mövcud olanlar;
- 2-ci Səviyyə: uçota alınmış ədalətli dəyərə əhəmiyyətli təsir göstərən, birbaşa və ya dolayı yolla bazarda müşahidə edilən ilkin məlumatlardan istifadə edən digər üsullar; və
- 3-cü Səviyyə: uçota alınmış ədalətli dəyərə əhəmiyyətli təsir göstərən, müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan ilkin məlumatlardan istifadə edən üsullar.

Ədalətli dəyəri açıqlamaq üçün Bank yuxarıda göstəriləyi kimi aktiv və öhdəliklərin siniflərini aktiv və ya öhdəliyin təbiəti, xüsusiyyətləri və riskləri və ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri əsasında müəyyən etmişdir:

Ədalətli dəyərle ölçülən aktivlər	Ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün istifadə edilən göstəricilər				Cəmi
	Qiymətləndirmə tarixi	Aktiv bazarlarda təyin edilən qiymət (1-ci Səviyyə)	Müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli məlumatlar (2-ci Səviyyə)	Müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlar (3-cü Səviyyə)	
DMGVƏD ilə ölçülmüş investisiya qiymətli kağızları	31 dekabr 2021-ci il	-	48,623	-	48,623
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər	31 dekabr 2021-ci il	98,345	-	-	98,345
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	31 dekabr 2021-ci il	-	-	4,453	4,453
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	31 dekabr 2021-ci il	-	-	227,653	227,653
Müştərilərə verilmiş kreditlər	31 dekabr 2021-ci il	-	-	11,859	11,859
Digər maliyyə aktivləri					
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər	31 dekabr 2021-ci il	-	109,026	4,821	113,847
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	31 dekabr 2021-ci il	-	-	231,187	231,187
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	31 dekabr 2021-ci il	-	-	5,636	5,636
Digər maliyyə öhdəlikləri					

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qiymətləndirmə tarixi	Ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün istifadə edilən göstəricilər			Cəmi
		Aktiv bazarlarda kvotasiya edilən qiymət (1-ci Səviyyə)	Müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli məlumatlar (2-ci Səviyyə)	Müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlar (3-cü Səviyyə)	
Ədalətli dəyərlə ölçülən aktivlər					
DMGVƏD ilə ölçülmüş investisiya qiymətli kağızları	31 dekabr 2020-ci il	-	59,419	45	59,464
Digər maliyyə aktivləri	31 dekabr 2020-ci il	-	-	67	67
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	31 dekabr 2020-ci il	105,350	-	-	105,350
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	31 dekabr 2020-ci il	-	-	5,067	5,067
Müştərilərə verilmiş kreditlər	31 dekabr 2020-ci il	-	-	160,248	160,248
Digər maliyyə aktivləri	31 dekabr 2020-ci il	-	-	3,802	3,802
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər					
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	31 dekabr 2020-ci il	-	79,719	21,387	101,106
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	31 dekabr 2020-ci il	-	-	189,772	189,772
Digər maliyyə öhdəlikləri	31 dekabr 2020-ci il	-	-	2,306	2,306

Ədalətli dəyərlə əks etdirilməmiş maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri

Aşağıda Bankın maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında ədalətli dəyərlə əks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin qalıq dəyərləri və ədalətli dəyərləri siniflər üzrə müqayisə edilir. Cədvəldə qeyri-maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri təqdim edilmir.

	Qalıq dəyəri 2021-ci il	Ədalətli dəyər 2021-ci il	Realizasiya edilməmiş gəlir/(zərər)	Qalıq dəyəri 2020-ci il	Ədalətli dəyər 2020-ci il	Realizasiya edilməmiş gəlir/(zərər)
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	98,345	98,345	-	105,350	105,350	-
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	4,453	4,453	-	5,067	5,067	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	227,653	227,653	-	160,248	160,248	-
Digər maliyyə aktivləri	11,859	11,859	-	3,869	3,869	-
Maliyyə öhdəlikləri						
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	113,847	113,847	-	101,106	101,106	-
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	231,187	231,187	-	189,772	189,772	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	5,636	5,636	-	2,306	2,306	-
			-			-

Qiymətləndirmə üsulları və fərziyyələr

Aşağıda maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyərlə əks etdirilməmiş aktivlər və öhdəliklər və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ədalətli dəyərlə ölçülməmiş, lakin ədalətli dəyəri açıqlanmış maddələrin ədalətli dəyərlərini müəyyən etmək üçün istifadə edilən üsul və fərziyyələr təsvir olunur.

Ədalətli dəyərləri qalıq dəyərlərinə təxminən bərabər olan aktivlər

Tez satıla bilən və ödəmə müddəti qısa (üç aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilə bağlı olaraq ehtimal edilir ki, onların qalıq dəyərləri təxminən ədalətli dəyərlərinə bərabərdir. Bu ehtimal xüsusi bitmə müddəti olmayan müddətsiz depozitlərə və əmanət hesablarına da tətbiq edilir.

"AZƏR-TÜRK BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərə ölçülən kreditlər

Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərə ölçülən kreditlər bir neçə yanaşmadan istifadə edərək qiymətləndirilir. Uyğun olduqda, kreditlər borcalan və ya müqayisə edilən müəssisələr tərəfindən buraxılmış borc qiymətli kağızlarının müşahidə olunan qiymətlərinə istinad edilərək qiymətləndirilir. Digər hallarda, qiymətləndirmə cari dəyər üsullarına əsaslanan daxili modellərdən və ya bəzi şəraitlərdə (məsələn, girov kimi saxlanılan aktivlərdən pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı) xarici qiymətləndirmə hesabatlarından istifadə edərək aparılır. Modellərdə müşahidə olunmayan giriş məlumatlarına kredit üçün düzəlişlər, borcalanın fəaliyyətindən və ya girovun qiymətləndirilməsi üzrə gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı bazar və likvidlik riskləri daxildir.

İnvestisiya qiymətli kağızları

Hər hansı qiymətləndirmə modelləri ilə dəyəri müəyyən edilən investisiya qiymətli kağızları əsas etibarilə kvotasiya edilməyən kapitaldan və borc qiymətli kağızlarından ibarətdir. Bu qiymətli kağızların dəyəri bəzi hallarda yalnız bazarda müşahidə edilən məlumatları, digər hallarda isə bazarda həm müşahidə edilən, həm də müşahidə edilməyən məlumatları əks etdirən modellər vasitəsilə müəyyən edilir. Bazarda müşahidə edilməyən giriş məlumatlarına investisiya obyektinin gələcək maliyyə göstəriciləri, onun risk profili, eləcə də investisiya obyektinin fəaliyyət göstərdiyi sənaye sahəsi və coğrafi yurisdiksiya ilə bağlı iqtisadi fərziyyələr daxildir.

Amortizasiya hesablanmış dəyərə uçota alınan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri

Kvotasiya edilməyən alətlərin, müştərilərə verilmiş kreditlərin, müştəri depozitlərinin, kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərin, kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlərin, digər maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyərini ölçmək üçün gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti eyni şərtlər, kredit riski və qalan ödəmə müddəti olan borclar üçün hazırda mövcud olan dərəcələrlə diskont edilir.

23. AKTİVLƏRİN VƏ ÖHDƏLİKLƏRİN ÖDƏMƏ MÜDDƏTİNİN TƏHLİLİ

Aşağıdakı cədvəldə aktiv və öhdəliklərin ödənilməsi və ya hesablanmasına görə təhlili göstərilir. Bankın müqavilə üzrə diskont edilməmiş öhdəlikləri üçün 21 saylı "Risklərin idarə edilməsi" adlı Qeydə baxın.

	2021-ci il			2020-ci il		
	1 il ərzində	1 ildən artıq	Cəmi	1 il ərzində	1 ildən artıq	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	98,345	-	98,345	105,350	-	105,350
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	4,453	-	4,453	5,067	-	5,067
İnvestisiya qiymətli kağızları	24,675	23,948	48,623	36,943	22,521	59,464
Müştərilərə verilmiş kreditlər	82,456	145,197	227,653	64,099	96,149	160,248
Əmlak və avadanlıqlar	-	8,491	8,491	-	6,501	6,501
Qeyri-maddi aktivlər	-	5,718	5,718	-	5,902	5,902
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	247	-	247	-	199	199
Digər aktivlər	16,746	-	16,746	7,060	-	7,060
Cəmi	226,922	183,354	410,276	218,519	131,272	349,791
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	5,612	108,235	113,847	14,418	86,688	101,106
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	205,708	25,479	231,187	162,970	26,802	189,772
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	477	-	477	3	-	3
İcarə öhdəlikləri	821	2,276	3,097	1,625	514	2,139
Digər öhdəliklər	8,855	-	8,855	4,758	-	4,758
Cəmi	221,473	135,990	357,463	183,774	114,004	297,778
Xalis	5,449	47,364	52,813	34,745	17,268	52,013

24. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRƏ DAİR AÇIQLAMALAR

"Əlaqəli tərəflərə dair açıqlamalar" adlı 24 sayılı MHBS-ə uyğun olaraq tərəflər bu halda aidiyyəti olan hesab edilir ki, bir tərəf digər tərəfə nəzarət etmək və ya maliyyə və ya əməliyyat qərarlarının qəbul edilməsində mühüm təsir göstərmək iqtidarındadır. Hər bir potensial əlaqəli tərəf münasibətlərini nəzərdən keçirdikdə, diqqət bu münasibətlərin yalnız hüquqi formasına deyil, mahiyyətinə də yönəldilməlidir.

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Səhmdarlar vasitəsilə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Respublikasının hökuməti Bankın fəaliyyətinə nəzarət edir. Azərbaycan Respublikasının hökuməti öz dövlət orqanları və digər təşkilatlar (birlikdə "dövlət müəssisələri") vasitəsilə əhəmiyyətli sayda müəssisələrə birbaşa və ya dolayısı ilə nəzarət edir və bunlara əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir. Azərbaycan Respublikasının Hökuməti ictimaiyyətə və ya mülkiyyəti/nəzarəti altında olan müəssisələrə hökumətin mülkiyyətində və ya birbaşa və ya dolayısı ilə nəzarəti altında olan müəssisələrin tam siyahısını təqdim etmir. Belə vəziyyətdə Bankın rəhbərliyi yalnız hazırkı daxili idarəetmə sisteminin dövlətin nəzarəti altında olan müəssisələrlə əməliyyatlarla bağlı təqdim etməyə imkan verdiyi məlumatı, habelə rəhbərliyin ən yaxşı biliyinə görə dövlətin nəzarəti altında olan müəssisə hesab oluna bilən müəssisələr haqqında məlumatları açıqlamışdır.

Əlaqəli tərəflər əlaqəli olmayan tərəflərin həyata keçirə bilmədiyi əməliyyatlarda iştirak edə bilər və Əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatlar əlaqəli olmayan tərəflər arasında əməliyyatlarla eyni şərtlər, müddət və məbləğdə aparılmaya bilər.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların həcmi, ilin sonunda qalıq balansları və il üzrə əlaqəli xərc və gəlir aşağıda göstərilir:

	2021-ci il			2020-ci il		
	Səhmdarlar	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Səhmdarlar	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti
1 yanvarda kredit qalığı, ümumi	-	6,312	65	-	16,323	162
İl ərzində verilmiş kreditlər	-	11,921	120	-	-	30
İl ərzində kredit ödəmələri	-	(6,312)	(46)	-	(10,011)	(128)
Digər hərəkətlər	-	-	-	-	-	-
31 dekabrda kredit qalığı, ümumi	-	11,921	139	-	6,312	64
Çıxılın: 31 dekabrda ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	-	-	-	-	-	-
31 dekabrda kredit qalığı, xalis	-	11,921	139	-	6,312	64
Kreditlər üzrə faiz gəliri	-	22	11	-	190	14
Kredit zərərinin qaytarılması	-	-	-	-	-	-

	2021-ci il			2020-ci il		
	Səhmdarlar	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Səhmdarlar	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti
1 yanvarda depozitlər	-	1,702	-	1,256	1,200	-
İl ərzində alınmış depozitlər	3,762	8,702	-	9,235	1,702	-
İl ərzində ödənilmiş depozitlər	(1,000)	(1,000)	-	(10,491)	(1,200)	-
31 dekabrda depozitlər	2,762	9,404	-	-	1,702	-
31 dekabrda cari hesablar	1,930	16,115	22	18,598	35,494	12
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	-	41,610	-	-	61,162	-
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	-	890	-	-	4,346	-
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	109,035	-	-	91,903	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	35,306	-	-	53,924	-
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə faiz gəliri	-	41	-	-	566	-
İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə faiz gəliri	-	2,997	-	-	2,099	-
Müştəri depozitləri üzrə faiz xərci	-	5	-	12	69	-
Kredit təşkilatları və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər üzrə faiz xərci	-	1,808	-	-	1,305	-
Digər əməliyyat xərcləri	-	1,104	-	-	806	-
Əməliyyat gəliri	-	1,978	-	-	1,195	-

Əsas rəhbərlik heyətinə ödənişlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2021-ci il	2020-ci il
Əmək haqqı və digər ödənişlər	424	446
Sosial sığorta xərcləri	102	98
Əsas rəhbərlik heyətinə cəmi ödənişlər	526	544

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA EDİLMİŞ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə əsas rəhbərlik heyəti üç (2020-ci il: üç) üzvdən ibarət olmuşdur.

25. KAPİTAL ADEKVATLIĞI

Bank fəaliyyətinə məxsus olan risklərdən qorunmaq məqsədilə kapital bazasını fəal şəkildə idarə edir. Bankın kapitalının adekvatlığına ARMB tərəfindən Banka nəzarət çərçivəsində nəzarət edilir.

Bank tərəfindən kapitalın idarə edilməsi siyasətinin əsas məqsədi – Bankda kapitalla bağlı müəyyən olunmuş xarici tələblərin yerinə yetirilməsinin, habelə fəaliyyətin həyata keçirilməsi və səhmdar dəyərinin maksimal artırılması məqsədilə yüksək kredit reytinginin və sağlam kapital nisbətlərinin dəstəklənməsinin təmin edilməsidir.

Bank iqtisadi şərait və fəaliyyətinin risk xüsusiyyətləri dəyişdikcə kapital strukturunu idarə edir və müvafiq düzəlişlər aparır. Kapitalın strukturunu saxlamaq və ya bu strukturda düzəlişlər etmək məqsədilə Bank səhmdarlara dividend ödənişləri məbləğində düzəlişlər edə, kapitalı səhmdarlara qaytara və ya kapital qiymətli kağızlarını buraxa bilər. Keçən illərlə müqayisədə məqsəd, siyasət və proseslərdə dəyişikliklər baş verməmişdir.

31 dekabr 2021-ci il tarixində çıxılmalardan sonra Bankın tənzimləyici kapitalı 51,204 min AZN olmuş, bu da ARMB tərəfindən müəyyən edilmiş 50,000 min AZN minimal səviyyədəndən aşağıdır (2020-ci il: 50,038 min AZN).

Azərbaycan Respublikasının hökuməti Bankın ARMB-nin tənzimləyici tələblərinə uyğunluğunu və normal fəaliyyətini davam etdirməsinə təmin etmək üçün zəruri kapital qoyuluşunu təmin etməyə hazırdır.

Rəhbərlik hesab edir ki, Bank gələcəkdə Banka qarşı sanksiyalarla rastlaşmayacaq.

ARMB kapitalın adekvatlığı əmsalı

ARMB banklardan kapital üçün minimal 1-ci dərəcəli kapitalı və məcmu kapitalın adekvatlığı əmsalını risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərin, müvafiq olaraq, 5% (2020-ci il: 5%) və 10% (2020-ci il: 9%) dərəcələrində saxlamağı tələb edir.

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə Bankın bu əsasla kapitalın adekvatlığı əmsalı aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2021-ci il	2020-ci il
1-ci dərəcəli kapital	48,397	47,940
2-ci dərəcəli kapital	2,927	2,278
Çıxılsın: kapitaldan tutulmalar	(120)	(180)
Cəmi nizamlayıcı kapital	51,204	50,038
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	226,155	158,025
Kapital adekvatlığı əmsalı (1-ci dərəcəli kapital)	21.40%	30.34%
Kapital adekvatlığı əmsalı (Cəmi kapital)	22.64%	31.66%

26. HESABAT TARİXİNDƏN SONRAKI HADİSƏLƏR

2022-ci il fevralın 24-də Rusiya Ukrayna Respublikasında genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlara başlamışdır. Mənaqişə Avropa ölkələri, Böyük Britaniya və Amerika Birləşmiş Ştatları tərəfindən Rusiyaya qarşı yeni sanksiyaların tətbiq olunması ilə yanaşı geniş beynəlxalq qınaqla qarşılanmışdır. Sanksiyalar Rusiyanın mərkəzi bankını və suveren fondlarını əhatə etmiş, onların aktivlərini faktiki olaraq dondurmuş və Rusiya maliyyə təşkilatları ilə əlaqələri qadağan etmişdir. Bəzi Rusiya banklarının SWIFT-ə çıxışına qadağa qoyulmuşdur.

Rusiya fond bazarı ilk gündə 39% ucuzlaşmış, RTS İndeksi ilə ölçüldüyü kimi, rubl ABŞ dolları qarşısında rekord səviyyədə ucuzlaşmışdır. Ukrayna Milli Bankı rəsmi məzənnəni təyin edəcəyini açıqlayaraq valyuta bazarlarını dayandırmışdır. Mənaqişə nəticəsində Brent markalı neftin qiyməti 2014-cü ildən bəri ilk dəfə bir barel üçün 100 ABŞ dollarını ötmüşdür.

Bu hesabat tarixinə vəziyyət sabitləşməmişdir. Bankın Rusiya banklarında müvafiq bank hesabları var və indiyədək bu hesablar vasitəsilə bank əməliyyatları həyata keçirilir. Hazırda rəhbərlik qarşılıqlı əlaqənin Bankın maliyyə hesablarına təsirini qiymətləndirə bilməyə, alternativ nostro hesabların açılması ilə bağlı digər banklarla danışıqlar aparır.